

Forslag

til

Lov om ændring af lov om ophavsret¹⁾

(Implementering af dele af direktiv om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked samt direktiv om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer m.v.)

§ 1

I lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1144 af 23. oktober 2014, som ændret ved § 42 i lov nr. 321 af 5. april 2016 og lov nr. 719 af 8. juni 2018, foretages følgende ændringer:

1. I *Fodnoten* til lovens titel ændres »og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2017/1564/EU af 13. september 2017, EU-Tidende 2017, nr. L 242, side 6« til: »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2017/1564/EU af 13. september 2017, EU-Tidende 2017, nr. L 242, side 6, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/789/EU af 17. april 2019 om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer, og om ændring af Rådets direktiv 93/83/EØF, EU-Tidende 2019, nr. L 130, side 82, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/790/EU af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF, EU-Tidende 2019, nr. L 130, side 92«.
2. I § 11, stk. 1, stk. 2 og stk. 3, indsættes efter »dette kapitel«: », § 52 e, stk. 10,«.
3. I § 35, stk. 1, udgår »trådløst« og »over kabelanlæg og på samme måde videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg«, og efter 1. pkt. indsættes som nyt punktum:
»Bestemmelsen i 1. pkt. finder kun anvendelse på videreudsendelse i en internetadgangstjeneste, såfremt denne udbydes i et kontrolleret miljø.«
4. I § 35, stk. 3, ændres »som nævnt i stk. 1« til: »og udbyderen af en internettjeneste«, og »af radio- og fjernsynsudsendelser« ændres til: »efter stk. 1«, efter »over anlægget« indsættes: »eller internetadgangstjenesten«, og efter »som ejeren« og »betale ejeren« indsættes: »eller udbyderen«.
5. I § 35, stk. 5, ændres »et radio- eller fjernsynsforetagende« til: »en onlinetjenesteudbyder med et samlet udbud af audiovisuelle produktioner«, og »stilles til rådighed af andre på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, når tilrådgivningsstillelsen sker på samme måde og inden for samme tidsrum som radio- eller fjernsynsforetagendets« ændres til: »gengives af andre når gengivelsen sker inden for samme tidsrum som onlinetjenesteudbyderens«.

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/789/EU af 17. april 2019 om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer, og om ændring af Rådets direktiv 93/83/EØF, EU-Tidende 2019, nr. L 130, side 82 og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/790/EU af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF, EU-Tidende 2019, nr. L 130, side 92.

6. I § 35, stk. 6, indsættes efter »radio- og fjernsynsforetagender«: »eller onlinetjenesteudbydere«.
7. I § 47, stk. 2, indsættes efter »§ 52 b, stk. 4,«: »§ 52 d, stk. 3, § 52 e, stk. 6,«.
8. I § 48, stk. 1, 1. pkt., udgår »trådløst«, og »over kabelanlæg eller trådløst« ændres til: »efter § 35, stk. 1«.
9. Efter kapitel 2 a indsættes:

»Kapitel 2 b
Informationssamfundstjenester m.v.

§ 52 c. Pressepublikationer må ikke af udbydere af informationssamfundstjenester uden udgiverens samtykke eftergøres online eller stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, før to år er forløbet efter udgangen af det år, hvor udgivelsen eller offentliggørelsen fandt sted.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse på

- 1) individuelle brugeres anvendelse som er privat eller ikke foretages i kommercielt øjemed,
- 2) hyperlinks, og
- 3) enkelte ord eller meget korte uddrag af en pressepublikation.

Stk. 3. De i stk. 1 fastsatte rettigheder berører ikke rettigheder, der er indrømmet ophavsmænd og andre rettighedshavere med hensyn til de værker og andre frembringelser, der indgår i en pressepublikation. Stk. 1 kan således ikke påberåbes over for ophavsmænd og andre rettighedshavere, og kan ikke fratage dem deres ret til at udnytte deres værker og andre frembringelser uafhængigt af en pressepublikation, som de indgår i.

Stk. 4. Ophavsmænd til værker, der indgår i en pressepublikation, har ret til at modtage en passende andel af de indtægter, som udgiveren modtager for den i henhold til stk. 1 udnyttelse af dennes værker.

§ 52 d. Pressepublikationer kan af udbydere af informationssamfundstjenester eftergøres online eller stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt.

Stk. 2. Udgiveren af en pressepublikation kan over for udbyderen af en informationssamfundstjeneste nedlægge forbud mod anvendelse af pressepublikationen i henhold til stk. 1.

Stk. 3. Opstår der spørgsmål om, hvorvidt en organisation, der efter § 50, stk. 4, er godkendt til at indgå aftaler omfattet af stk. 1, stiller urimelige vilkår for at indgå aftale, kan hver af parterne forelægge spørgsmålet for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47. Nævnet kan fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse.

§ 52 e. Ved udbyder af onlineindholdsdelingstjeneste forstås en udbyder af en informationssamfundstjeneste, der har som hovedformål eller som et af sine hovedformål at lagre og give almenheden adgang til en stor mængde værker eller frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, som uploades af dens brugere, og som den organiserer og promoverer med det formål at opnå direkte eller indirekte profit.

Stk. 2. En udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse til almenheden af værker og frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, når disse uploades af onlineindholdsdelingstjenestens brugere. En udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste skal

indhente tilladelse til brug af rettigheder i henhold til 1. pkt., medmindre rettighedshaverne ikke ønsker at give en sådan tilladelse.

Stk. 3. En tilladelse i medfør af stk. 2 omfatter de handlinger, der udføres af onlineindholdsdelingstjenestens brugere. Dette gælder dog ikke, når brugerne handler i kommercielt øjemed, eller deres aktivitet skaber betydelige indtægter. Brugeren opnår dog ikke bedre retsstilling end den, som rettighedshaverne har givet til udbyderen af onlineindholdsdelingstjenesten.

Stk. 4. Hvis der ikke er givet tilladelse efter stk. 2, er udbydere af onlineindholdsdelingstjenester ansvarlige for uautoriseret overføring til almenheden, herunder tilrådighedsstillelse, af ophavsretligt beskyttede værker og andre frembringelser, medmindre udbyderen påviser, at den har opfyldt alle følgende betingelser:

- a) gjort sin bedste indsats for at opnå en tilladelse fra rettighedshaverne,
- b) i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt gjort sit bedste for at sikre, at specifikke værker og andre frembringelser, for hvilke rettighedshaverne har givet tjenesteudbydere de relevante og nødvendige oplysninger, ikke er tilgængelige, og under alle omstændigheder,
- c) handlet hurtigt efter at have modtaget en tilstrækkelig begrundet meddelelse fra rettighedshaverne om at blokere adgangen til eller fjerne de værker og andre frembringelser, der er givet meddelelse om, fra deres websteder, og gjort sin bedste indsats for at forhindre, at de fremover uploades, i overensstemmelse med litra b.

Stk. 5. Ved fastlæggelsen af, om en udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste har opfyldt sine forpligtelser i henhold til stk. 4, og i lyset af proportionalitetsprincippet, tages bl.a. følgende elementer i betragtning:

- a) tjenestens type, publikum og størrelse og typen af værker eller andre frembringelser, som uploades af tjenestens brugere, og
- b) tilgængeligheden af egnede og effektive midler til at forhindre adgang til uautoriseret ophavsretligt beskyttet indhold og omkostninger forbundet hermed for tjenesteudbydere.

Stk. 6. Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester skal stille en effektiv og hurtig klageordning som underkastes menneskelig kontrol, til rådighed for brugerne af deres tjenester i tilfælde af uenighed om blokering af adgang til eller fjernelse af værker eller frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, som brugerne har uploadet, og hvor brugerne gør gældende, at brugen er omfattet af stk. 9. Tvister mellem rettighedshaverne, udbydere af onlineindholdsdelingstjenester og deres brugere om de i 1. pkt. nævnte spørgsmål kan af hver af parterne indbringes for Ophavsretslicensnævnet, jf. § 47.

Stk. 7. Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester skal efter anmodning fra rettighedshaverne give disse tilstrækkeligt præcise oplysninger om, hvordan deres praksis fungerer med hensyn til det samarbejde, der er omhandlet i stk. 4. Når der er indgået licensaftaler mellem tjenesteudbydere og rettighedshavere, skal tjenesteudbyderen give rettighedshaverne oplysninger om anvendelsen af de værker og frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, der er omfattet af aftalerne.

Stk. 8. stk. 4, litra b, og sidste led i litra c, finder ikke anvendelse på onlineindholdsdelingstjenester, der påviser, at de har været til rådighed for almenheden i Unionen i mindre end tre år, og som har en årlig omsætning på under 10 mio. EUR. Hvis det gennemsnitlige antal af sådanne tjenesteudbydere ikke besøgende pr. måned overstiger 5 millioner beregnet på grundlag af det forrige kalenderår, skal udbyderen af en onlineindholdsdelingstjeneste ligeledes påvise, at denne har gjort sin bedste indsats for at forhindre yderligere upload af de værker og frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, som de har modtaget meddelelse om, og som de har modtaget relevante og nødvendige oplysninger om fra rettighedshaverne.

Stk. 9. Samarbejdet i stk. 4 mellem udbydere af onlineindholdsdelingstjenester og rettighedshavere må ikke føre til blokering af adgangen til værker eller frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, der uploades af brugere, og som ikke krænker ophavsretten eller beslægtede rettigheder. Udbydere af

onlineindholdsdelingstjenester skal i deres vilkår og betingelser informere brugerne om, at de kan anvende værker og frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, i henhold til undtagelser fra eller indskrænkninger i ophavsretten.

Stk. 10. Brugere af onlineindholdsdelingstjenester må uploade og stille brugergenereret indhold, der indeholder værker og frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, til rådighed på onlineindholdsdelingstjenesterne, når dette sker med henblik på karikatur, parodi eller pastiche.«

10. I § 66, stk. 2, og § 67, stk. 2, indsættes efter »§ 35, stk.«: »1,«.

11. § 66, stk. 3, og § 67, stk. 3, ophæves.

12. I § 76, stk. 1, nr. 3, indsættes efter »§ 11, stk. 2,«: »§ 52 c, § 52 e,«

13. I § 86 indsættes før stk. 1 som nyt stykke:

»Bestemmelsen i § 52 c gælder for pressepublikationer, der er publiceret af udgivere, der har hovedsæde i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.«

Stk. 1-8 bliver herefter stk. 2-9.

14. I *overskriften* før § 87 indsættes efter »via satellit«: »og via tilknyttede onlinetjenester«.

15. Efter § 87 indsættes før *overskriften* før § 88:

»§ 87 a. Når et radio- eller fjernsynsforetagende, der har sit hovedsæde her i landet, foretager trådbunden eller trådløs overføring af programmer til almenheden og tilrådighedsstillelse af programmer på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, via en tilknyttet onlinetjeneste eller under radio- eller fjernsynsforetagendets kontrol og ansvar, anses overføringen samt enhver eksemplarfremsstilling, der er nødvendig i forbindelse hermed, for at finde sted i Danmark, når der er tale om:

1) radioprogrammer

2) tv-programmer, som er

a) nyheds- og aktualitetsprogrammer, eller

b) radio- eller fjernsynsforetagendets fuldt finansierede egenproduktioner.

Stk. 2. Stk. 1, nr. 2, finder ikke anvendelse på udsendelser af sportsbegivenheder samt værker og andre beskyttede frembringelser, der indgår heri.

Stk. 3. Vederlagets størrelse skal fastsættes under hensyntagen til samtlige aspekter af den tilknyttede onlinetjeneste.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 7. juni 2021.

Stk. 2. § 52 c finder ikke anvendelse på pressepublikationer, der blev udgivet eller offentliggjort første gang før den 6. juni 2019.

Stk. 3. Aftaler om udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der er relevante for handlinger i form af trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser og trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser på en sådan måde, at almenheden kan få adgang til dem på et individuelt valgt sted og

tidspunkt, og som foregår i forbindelse med udbud af en onlinetjeneste samt handlinger i form af eksemplarfremsstilling, der er nødvendige for udbud af, adgang til eller anvendelse af en sådan onlinetjeneste, og som er i kraft den 7. juni 2021, er omfattet af § 87 a, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 15, fra den 7. juni 2023, hvis de udløber efter denne dato.

Stk. 4. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. *Indledning*
2. *Baggrund*
 - 2.1. *DSM-direktivet og SatCabII-direktivet*
 - 2.2. *Direktiverne*
 - 2.2.1. *DSM-direktivet*
 - 2.2.2. *SatCabII-direktivet*
3. *Lovforslagets hovedpunkter*
 - 3.1. *Ophavsretlig regulering af informationssamfundstjenester*
 - 3.1.1. *Gældende ret*
 - 3.1.2. *Artikel 15 og 17 i DSM-direktivet*
 - 3.1.3. *Kulturministeriets overvejelser og lovforslagets indhold*
 - 3.2. *Onlinetransmissioner samt retransmissioner*
 - 3.2.1. *Gældende ret*
 - 3.2.2. *Artikel 2, 4, 5, 6, 7, 8 og 9 i SatCabII-direktivet*
 - 3.2.3. *Kulturministeriets overvejelser og lovforslagets indhold*
 - 3.3. *Afsenderlandsprincippet for radio- og fjernsynsforetagenders tilknyttede onlinetjenester*
 - 3.3.1. *Gældende ret*
 - 3.3.2. *Artikel 3 i SatCabII-direktivet*
 - 3.3.3. *Kulturministeriets overvejelser og lovforslagets indhold*
4. *Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige*
5. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.*
6. *Administrative konsekvenser for borgerne*
7. *Miljømæssige konsekvenser*
8. *Forholdet til EU-retten*
9. *Hørte myndigheder og organisationer m.v.*
10. *Sammenfattende skema*

1. Indledning

Hovedformålet med lovforslaget er at gennemføre artikel 15 og 17 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/790 af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF (DSM-direktivet) samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/789 af 17. april 2019 om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer, og om ændring af Rådets direktiv 93/83/EØF (SatCabII-direktivet). Direktiverne skal være gennemført i dansk ret senest den 7. juni 2021.

Lovforslaget ligger tæt op af direktivernes ordlyd og struktur for på den måde at mindske fortolkningstvivel mellem den danske lovtekst og EU-direktiverne.

Herudover er der medtaget forslag om udvidelse af lovens § 35, stk. 5, om retransmission til at omfatte selvstændige streamingtjenester, ligesom der er medtaget forslag om lyd- og billedproducenters vederlagsret i §§ 66 og 67 i forhold til kabelvidereudsendelse. Begge disse ændringer har ikke direkte tilknytning til direktiverne.

2. Baggrund

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/790 af 17. april 2019 ændrer Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/9/EF af 11. marts 1996 om retlig beskyttelse af databaser og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/789 af 17. april 2019 ændrer Rådets direktiv 93/83/EØF af 27. september 1993 om samordning af visse bestemmelser vedrørende ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med radio- og tv-udsendelse via satellit og viderespredning pr. kabel.

2.1. DSM-direktivet og SatCabII-direktivet

Formålet med DSM-direktivet og SatCabII-direktivet er at harmonisere EU-landenes lovgivninger om ophavsret og ophavsretsbeslægtede rettigheder med særligt sigte på modernisering af ophavsretten set i lyset af udviklingen af digitale teknologier og især adgangen til at tilgå ophavsretligt beskyttet materiale såsom film og musik via internettet.

Direktivteksterne følger som bilag 2.

2.2. Direktiverne

2.2.1. DSM-direktivet

Direktivet har til formål at gennemføre en yderligere harmonisering af Unionens lovgivning om ophavsret og beslægtede rettigheder inden for rammerne af det indre marked med særlig hensynstagen til digitale og grænseoverskridende anvendelser af beskyttet indhold og nye rettigheder for udgivere af pressepublikationer,

regler om forholdet mellem online platforme m.fl. og rettighedshavere. I den forbindelse foreslås med nærværende lovforslag indført følgende bestemmelser fra direktivet:

Artikel 15 der har som formål at give udgiverne af pressepublikationer en ny rettighed, når udbydere af nyhedsaggregatorer, medieovervågningssites og andre informationssamfundstjenester ønsker at anvende mediernes indhold online. Dette med henblik på at sikre udgiverne et afkast af deres investeringer i produktion af nyt redaktionelt indhold, hvilket bidrager til den offentlige debat og et velfungerende demokratisk samfund.

Artikel 17 der har som formål, at fjerne tvivl om, hvorvidt en onlineindholdsdelingstjeneste har et ophavsretligt ansvar, når dennes brugere uploader indhold til platformen. Med artikel 17 præciseres det, at onlineindholdsdelingstjenester har et ophavsretligt ansvar og skal indgå aftale med rettighedshaverne for det indhold, som brugerne uploader til platformen.

De øvrige dele af DSM-direktivet vil være indeholdt i et selvstændigt lovforslag, som fremsættes på et senere tidspunkt.

2.2.2. SatCabII-direktivet

Direktivet har til formål at fremme det grænseoverskridende udbud af onlinetjenester i forbindelse med radio- og tv-udsendelser. For at lette klareringen af rettigheder i forbindelse med udbuddet af tilknyttede onlinetjenester på tværs af grænserne fastsættes der i artikel 3 et oprindelseslandsprincip, som betyder, at radio- og fjernsynsforetagender kun behøver at indhente rettigheder i hjemlandet, når de tilbyder en onlinetjeneste, der er accessorisk til den oprindelige udsendelse af et radio- eller tv-program.

Direktivet indeholder ligeledes regler, der skal gøre det nemmere for distributører m.v. at indhente rettigheder, når distributøren m.v. videredistribuerer radio- og tv-programmer i lukkede netværk over internettet.

Af artikel 4, stk. 1, fremgår det, at handlinger i form af retransmission af programmer skal have tilladelse af indehaverne af eneretten til overføring til almenheden, og at dette skal ske gennem en kollektiv forvaltningsorganisation.

Artikel 5, stk. 1, angiver, at artikel 4 ikke finder anvendelse på rettigheder, som indehaves af et radio- eller fjernsynsforetagende.

Artikel 6 forpligter medlemsstaterne til at indføre en mulighed for at indhente bistand fra en eller flere mæglere i henhold til artikel 11 i direktiv 93/83/EØF (satellit- og kabeldirektivet), hvor der ikke opnås nogen aftale mellem den kollektive forvaltningsorganisation og udbyderen af retransmissionstjenester eller mellem udbyderen af retransmissionstjenester og radio- og fjernsynsforetagende om tilladelse til retransmission af udsendelser.

Artikel 7 giver medlemsstaterne mulighed for at fastsætte, at reglerne for så vidt angår artikel 4-6 og i kapitel 3 i satellit- og kabeldirektivet, finder anvendelse på situationer, hvor både den første transmission og retransmissionen finder sted på deres område.

Artikel 8 fastsætter, at ved transmission via "direct injection" uden samtidig selvstændig transmission anses radio- eller fjernsynsforetagendet og signaldistributøren for at deltage i en enkelt overføring til almenheden, hvortil de skal indhente tilladelse fra rettighedshaverne.

Artikel 9 indeholder en ændring til satellit- og kabeldirektivets artikel 1, stk. 3, således at retransmissionsbegrebet præciseres.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Ophavsretlig regulering af informationssamfundstjenester

3.1.1. Gældende ret

Lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1144 af 23. oktober 2014 (ophavsretsloven), indeholder ikke særskilt regulering af informationssamfundstjenester. Informationssamfundstjenester og deres brug af ophavsrettigheder reguleres i dag af ophavsretslovens generelle bestemmelser – herunder § 2 om enerettigheder og af ansvarsfritagelsesreglerne i e-handelsloven.

Ophavsretslovens § 2 indeholder ophavsmandens økonomiske enerettigheder. Enerettigheder er de rettigheder, som kræver tilladelse fra ophavsmanden, førend man kan foretage en brug eller råden over et ophavsretligt beskyttet værk. Dette indebærer også, at hvis man foretager en brug af et værk, som er omfattet af ophavsretslovens § 2 uden tilladelse, udgør dette en krænkelse af ophavsmandens rettigheder. Disse enerettigheder er eksemplarfremsættelsesretten og retten til at gøre værket tilgængeligt for offentligheden gennem spredning, visning, opførelse og overføring til almenheden.

Ophavsretsloven indeholder flere undtagelser til eneretten i § 2, herunder i ophavsretslovens § 22 om citat, som gennemfører artikel 5, stk. 3, litra d, i direktiv 2001/29/EF (Infosoc-direktivet). Herudover har domstolene i flere domme arbejdet med en ulovbestemt undtagelse for parodier m.v., se f.eks. U.2009.875Ø (Bjørn Nørgaard) og U.2013.1704Ø (Hornsleth's collage).

Ophavsretsloven indeholder ydermere ikke enerettigheder specifikt for udgivere af pressepublikationer, som dog ikke er afskåret fra at støtte ret på de generelle bestemmelser om ret til eksemplarfremsættelse og tilgængeliggørelse for almenheden i ophavsretslovens § 2, stk. 1, jf. U.2013.1782 (Infopaq), hvor Højesteret bl.a. konkluderede, at de uddrag på 11 ord, som Infopaq genererede i sin resumévirksomhed, fra tid til anden vil omfatte sætninger, der er ophavsretligt beskyttede, hvormed en eksemplarfremsættelse vil kræve samtykke fra ophavsmanden.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 (E-handelsdirektivet) er gennemført i dansk ret ved e-handelsloven, jf. lov nr. 227 af 22. april 2002, der finder anvendelse på tjenester i informationssamfundet.

Direktivet indeholder en række regler om ansvaret for internetmellemmænd. Reglerne fastlægger, hvornår indholdsudbydere på internettet ikke kan ifalde ansvar for videreformidling m.v. i forhold til brugerleveret indhold på kommunikationsnet.

E-handelslovens §§ 14-16, som gennemfører E-handelsdirektivets artikel 12-14, indeholder som udgangspunkt en fritagelse for ansvar for ulovlige oplysninger leveret af en tredjemand, der transmitteres, eller oplagres automatisk, mellemliggende og midlertidigt, eller oplagres af visse udbydere af informationssamfundstjenester under visse betingelser. E-handelsdirektivets artikel 15 udelukker, at generelle forpligtelser til at overvåge sådanne oplysninger eller aktivt at undersøge forhold, der tyder på ulovlig virksomhed, kan pålægges disse udbydere, uden at det dog vedrører overvågningsforpligtelser i konkrete tilfælde, og navnlig uden at det berører påbud fra nationale myndigheder i overensstemmelse med national ret.

E-handelslovens § 16 medfører, at en tjenesteyder ansvarsfrit kan foretage oplagring af information forudsat, at oplagringen sker på brugerens initiativ og brugeren ikke handler under tjenesteyderens myndighed eller kontrol.

Ved lovforslagets fremsættelse verserer der to sager ved EU-domstolen vedrørende onlineindholdsdelingstjenesters ophavsretlige ansvar for deres brugeres uploads. Ved lovforslagets fremsættelse er der ikke afsagt afgørelse i sagerne, C-682/18 Frank Peterson mod Google LLC, YouTube LLC, YouTube Inc., og Google Germany GmbH og C-683/18 Elsevier Inc. mod Cyando AG.

3.1.2. Artikel 15 og 17 i DSM-direktivet

Artikel 15, stk. 1, medfører nye rettigheder for udgivere af pressepublikationer, idet udgiverne får tildelt en eneret i relation til informationssamfundstjenesters onlinebrug af deres pressepublikationer. Eneretten gælder i to år fra udgivelsen af en pressepublikation og er omfattet af de samme ophavsretlige undtagelser som andre enerettigheder.

Med informationssamfundstjenester tænkes der i artikel 15 på tjenester såsom nyhedsaggregatorer og medieovervågningstjenester og disses onlineanvendelse af pressepublikationer.

Informationssamfundstjenester kan eksempelvis også være søgemaskiner eller sociale medieplatformstjenester.

Af artikel 15, stk. 1, fremgår det, at udgivere af pressepublikationer indrømmes de i artikel 2 og 3, stk. 2, i Infosoc-direktivet fastsatte rettigheder i relation til onlineanvendelse foretaget af udbydere af informationssamfundstjenester. Disse rettigheder er implementeret i ophavsretslovens § 2, stk. 1 og 4, og omfatter retten til eksemplarfremsættelse og retten til tilgængeliggørelse for almenheden i form af offentlig fremførelse ved hjælp af trådbunden eller trådløs overføring af værker til almenheden via f.eks. on demand-tjenester.

Det følger af betragtning nr. 56, at beskyttelsens rækkevidde dækker pressepublikationer, der defineres på en sådan måde, at det kun dækker journalistiske publikationer, der udgives via ethvert medie, herunder i papirform, som led i en økonomisk aktivitet. Beskyttelsen er dog afgrænset, således at periodiske publikationer, som udgives med videnskabeligt eller akademisk formål, ikke bør omfattes. Ligeledes bør beskyttelsen ikke finde anvendelse på websteder som eksempelvis blogs, der informerer som led i en aktivitet, der ikke udføres på initiativ af en tjenesteudbyder, f.eks. et nyhedsforlag, eller under dennes redaktionelle ansvar og kontrol.

Artikel 15, stk. 1, indeholder ligeledes en række indskrænkninger, idet bestemmelsen ikke finder anvendelse på individuelle brugeres anvendelse af pressepublikationer, som er privat eller ikke foretages i kommercielt øjemed, herunder når sådanne brugere deler pressepublikationer online. Rettigheden afgrænses ligeledes til ikke at omfatte hyperlinks eller blotte fakta og er underlagt lovens øvrige undtagelser og indskrænkninger som f.eks. citatretten, jf. betragtning 57.

Det følger endvidere af artikel 15, stk. 1, at anvendelsen af enkelte ord eller meget korte uddrag ikke er omfattet af den eneret, der indføres med denne bestemmelse. Anvendelsen af dele af pressepublikationer har opnået økonomisk relevans for udbydere af informationssamfundstjenester, men anvendelsen må ligeledes ikke undergrave investeringer foretaget af udgiverne, hvorfor anvendelsen af denne undtagelse ikke bør påvirke effektiviteten af de i bestemmelsen fastsatte rettigheder, jf. betragtning nr. 58.

Artikel 15, stk. 2, medfører, at de i bestemmelsen opnåede rettigheder ikke har indflydelse på de rettigheder, som ophavsmænd og andre rettighedshavere har til værker og andre frembringelser, som indgår i pressepublikationerne, herunder omfanget af retten til at udnytte værket eller frembringelsen uafhængigt af pressepublikationen. Bestemmelsen kan således ikke påberåbes over for ophavsmænd og andre rettighedshavere eller autoriserede brugere af disses værker eller frembringelser. Dette bør ikke have indflydelse på de aftaler, der indgås mellem udgivere af pressepublikationer og ophavsmænd og andre rettighedshavere, jf. betragtning nr. 59.

I medfør af artikel 15, stk. 5, fastsættes det, at ophavsmænd, hvis værker indgår i pressepublikation, skal modtage en passende andel af de indtægter, som presseudgivere modtager for udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af deres pressepublikationer.

Artikel 2, stk. 6, i direktivet indeholder en definition af udbydere af onlineindholdsdelingstjenester, der defineres som en tjeneste, der har som formål at lagre og give adgang til en stor mængde ophavsretligt beskyttet indhold, som uploades af dens brugere, og som den organiserer og promoverer med et profitmæssigt formål.

Af artikel 17, stk. 1, fremgår det, at onlineindholdsdelingstjenester er ophavsretligt ansvarlige for indholdet uploadet af dens brugere til platformen, da de foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse, hvilket er omfattet af de ophavsretlige enerettigheder, hvorfor onlineindholdsdelingstjenesten skal indhente tilladelse fra rettighedshaverne for at bruge værkerne.

Artikel 17, stk. 2, angiver, at den tilladelse, som onlineindholdsdelingstjenesterne indhenter fra rettighedshaverne efter stk. 1, også skal omfatte tjenestens brugeres brug af de pågældende værker; dog kun når brugerne ikke handler på et kommercielt grundlag, eller hvis brugernes aktivitet ikke skaber betydelige indtægter.

Artikel 17, stk. 3, medfører, at artikel 14 i e-handelsdirektivet, som svarer til e-handelslovens § 16 om ansvarsfritagelse for oplagring af information, ikke finder anvendelse på tilfælde omfattet af artikel 17's anvendelsesområde, således at tjenesten ikke kan anses for ansvarsfri.

Artikel 17, stk. 4, indeholder en ansvarsfritagelse for tjenesterne, såfremt: a) de ikke kan indgå aftale med rettighedshaverne, selvom de har gjort deres bedste indsats for at opnå en tilladelse, b) gjort deres bedste for

at sikre, at det pågældende indhold ikke er på tjenesten og c) har handlet hurtigt på notice and take down anmodninger fra rettighedshaverne og gjort deres bedste for at forhindre fremtidige uploads.

Artikel 17, stk. 5, indeholder en proportionalitetsvurdering i forhold til stk. 4 baseret på a) tjenestens type, dens publikum og størrelse samt den type af værker som brugerne uploader til tjenesten og b) tilgængeligheden af egnede og effektive midler til at forhindre adgang til uautoriseret ophavsretligt beskyttet indhold og midlernes omkostninger for tjenesten.

Artikel 17, stk. 6, medfører lempeligere betingelserne i henhold til ansvarsordningen i stk. 4. Nye tjenester - dvs. yngre end 3 år med begrænset omsætning – mindre end 10 mio. euro – og med mindre end 5 mio. brugere, kan være ansvarsfrie, såfremt de har gjort deres bedste indsats for at opnå en tilladelse og handlet hurtigt på notice and take down anmodninger fra rettighedshaverne.

Artikel 17, stk. 7, angiver, at samarbejdet mellem tjenesterne og rettighedshaverne ikke må føre til blokering af indhold, der uploades af brugerne, når dette ikke udgør en ophavsretlig krænkelse, herunder tilfælde hvor det uploadede indhold er omfattet af en undtagelse eller indskrænkning til ophavsretten.

Artikel 17, stk. 8, angiver, at bestemmelsen ikke må medføre en generel overvågningsforpligtelse. Herudover fastsættes det, at tjenesten skal give rettighedshaverne oplysninger om samarbejdet i stk. 4 samt om brug i henhold til aftalerne mellem rettighedshaverne og tjenesten.

Artikel 17, stk. 9, forpligter medlemsstaterne til sørge for, at tjenesterne har en hurtig klageordning for brugere, hvis de skulle være uenige i, at deres upload er blevet blokeret på baggrund af ophavsrettigheder til det uploadede indhold. Bestemmelsen forpligter også medlemsstaterne til at indføre udenretslige ordninger til at afgøre disse tvister. Endelig forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at tjenesterne i deres vilkår og betingelser informere brugerne om, at de kan anvende indhold i henhold til undtagelser fra eller indskrænkninger i ophavsretten.

Artikel 17, stk. 10, indeholder en forpligtelse for Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne til at gennemføre interessentdialoger for at drøfte bedste praksis for samarbejdet mellem tjenesterne og rettighedshavere.

Artikel 17 i direktivet er baseret på ovenstående tanker. Det centrale formål med artikel 17 er at sikre rettighedshaverne rimelige forhold, når deres værker og beskyttede frembringelser uploades til og deles på onlineindholdsdelingstjenesterne. Bestemmelsen slår fast, at tjenesten har et ansvar, hvor der tidligere har været usikkerhed om, hvorvidt tjenesterne udførte ophavsretligt relevante handlinger og dermed skulle indhente tilladelse fra rettighedshaverne. Bestemmelsen fastsætter også en balance mellem tjenesten, rettighedshaverne og tjenestens brugere, således at tjenesterne kan være ansvarsfrie, såfremt de har opfyldt visse krav, som er tilpasset efter bl.a. tjenestens størrelse og brug.

3.1.3. Kulturministeriets overvejelser og lovforslagets indhold

Brugerdrevne techgiganter som f.eks. YouTube, der giver adgang til store mængder ophavsretligt beskyttet indhold, er blandt de væsentligste adgangskilder til onlineindhold. De er et middel til at sikre bredere adgang til kulturelle og kreative værker og giver de kulturelle og kreative sektorer store muligheder for at udvikle nye forretningsmodeller. Techgiganterne skaber imidlertid også udfordringer, når ophavsretligt beskyttet

indhold uploades uden forudgående tilladelse fra rettighedshaverne. Der har hidtil hersket usikkerhed om, hvorvidt techgiganternes tjenester skal indhente tilladelse fra rettighedshaverne for det brugerdrevne indhold. Der er behov for en fair og velfungerende markedsplads, når store platforme forhandler rettigheder.

Det samme gør sig gældende i forhold til brug af nyhedsmediers onlineindhold. Der har været en praksis, hvor techgiganter såsom Google News har benyttet og samlet nyhedsmediernes indhold til deres egen tjeneste uden at betale vederlag til nyhedsmediernes.

Hensigten med implementering af DSM-direktivets artikel 15 og 17 er at skabe en mere velfungerende markedsplads for ophavsret og dermed sikre, at rettighedshavernes position over for techgiganterne styrkes, således at der sikres fair vilkår og betaling til rettighedshaverne, når techgiganterne bruger deres indhold på nettet.

DSM-direktivets artikel 15 og 17 vedrører tjenester, som ofte vil agere internationalt, hvilket efter Kulturministeriets vurdering tilsiger et højt niveau af harmonisering, idet en ensartet tilgang på tværs af grænserne vil være med til at sikre den rette balance i reguleringen. Det er herefter Kulturministeriets vurdering, at der bør ske en direktivnær implementering, dog med de tilpasninger, som er nødvendige af hensyn til danske forhold, navnlig ophavsretslovens struktur og sprogbrug.

Idet ophavsretsloven ikke i forvejen regulerer informationssamfundstjenester, foreslås det at indføre et nyt kapitel 2 b om informationssamfundstjenester i loven med det formål at implementere direktivets artikel 15 og 17 og dermed have bestemmelserne specifikt rettet mod informationssamfundstjenester samlet ét sted.

Det foreslås, at ophavsretslovens anvendelsesområde udvides, således at udgivere af pressepublikationer tildeles en eneret, som medfører, at de står bedre i forhandlinger vedrørende onlineanvendelsen af disse pressepublikationer. Det foreslås ligeledes at indføre regulering af onlineindholdsdelingstjenesters og deres brugeres udnyttelse af ophavsretligt beskyttet indhold.

Med henblik på implementering af direktivets artikel 15 foreslår Kulturministeriet, at der i en ny § 52 c, stk. 1, indføres en eneret for presseudgivere for så vidt angår informationssamfundstjenesters onlinebrug af pressepublikationer. Formålet med tildelingen af denne eneret er, at udgivere af pressepublikationer stilles bedre i forhandlinger med de informationssamfundstjenester, der ønsker at anvende pressepublikationerne online, f.eks. på en hjemmeside eller i en app. En sådan tjeneste skal herefter have udgiverens samtykke til online at foretage eksemplar fremstilling af en pressepublikation eller stille pressepublikationer til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

Endvidere foreslås det, at der i § 52 c, stk. 2, opføres, hvilke indskrænkninger der gælder i forhold til udgiverens eneret.

I § 52 c, stk. 2, nr. 1, foreslås det i den forbindelse i naturlig forlængelse af, at eneretten vedrører informationssamfundstjenesters onlineanvendelse, at bestemmelsens stk. 1 ikke finder anvendelse på individuelle brugeres private anvendelse eller individuelle brugeres anvendelse, som ikke foretages i kommercielt øjemed.

Kulturministeriet foreslår endvidere, at det i § 52 c, stk. 2, nr. 2, anføres, at brugen af hyperlinks ikke er omfattet af eneretten i bestemmelsens stk. 1.

Udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af pressepublikationer kan bestå i anvendelse af hele publikationer eller artikler, men også i dele af pressepublikationer. Henset til, at anvendelse af dele af en pressepublikation ligeledes har opnået økonomisk relevans, foreslås det, at der i § 52 c, stk. 2, nr. 3, indføres en indskrænkning, som medfører, at kun enkelte ord eller meget korte uddrag ikke omfattes af eneretten.

Den foreslåede bestemmelse, herunder de i § 52 c, stk. 1, fastsatte rettigheder, medfører ingen ændringer i forhold til rettigheder, der er indrømmet ophavsmænd og andre rettighedshavere med hensyn til de værker og andre frembringelser, der indgår i en pressepublikation.

Derudover understreges det, at den foreslåede eneret i § 52 c, stk. 1, ikke kan påberåbes over for ophavsmænd og andre rettighedshavere og ikke kan fratage dem deres ret til at udnytte deres værker og andre frembringelser uafhængigt af den pressepublikation, som de indgår i. Hvis et værk eller en anden frembringelse indgår i en pressepublikation på grundlag af en ikkeeksklusiv licens, kan de rettigheder, der er fastsat i stk. 1, ikke påberåbes for at forbyde andre brugeres autoriserede anvendelse heraf. De i stk. 1 fastsatte rettigheder kan ikke påberåbes for at forbyde anvendelsen af værker eller andre frembringelser, hvis beskyttelse er udløbet.

Det foreslås, at det i § 52 c, stk. 4, fastsættes, at ophavsmænd til værker, der indgår i en pressepublikation, modtager en passende andel af de indtægter, som en presseudgiver modtager for udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af deres pressepublikationer i henhold til den foreslåede stk. 1. Kulturministeriet vurderer, at det skal overlades til parterne at forhandle om specifikke takster.

Det foreslås yderligere, at der i § 52 d indføres en specifik aftalelicens for informationssamfundstjenesters brug af pressepublikationer, således at rettighederne kan klareres kollektivt hos en rettighedsorganisation, der omfatter en væsentlig del af ophavsmændene til de værker, der anvendes i pressepublikationer. Forslaget går ud over direktivet, men det er Kulturministeriets vurdering, at aftalelicenssystemet er velegnet til at sikre en simpel og ubureaukratisk mulighed for at indgå aftale for informationssamfundstjenester om brug af pressepublikationer efter den foreslåede § 52 c, idet der vil være tale om et højt antal værker, som kan være meget administrativt tungt og i praksis ikke muligt for informationssamfundstjenesterne at klarere med hver enkelt presseudgiver.

I forlængelse heraf foreslås det i § 52 d, stk. 2, at den enkelte presseudgiver har mulighed for at nedlægge forbud, således at den enkelte presseudgiver har mulighed for ikke at være omfattet af aftalelicensen.

Det foreslås ydermere, at Ophavsretslicensnævnet får kompetence til at træffe afgørelse i spørgsmål om, hvorvidt en organisation, der efter § 50, stk. 4, er godkendt til at indgå aftaler omfattet af stk. 1, stiller urimelige vilkår for at indgå aftale. Det foreslås, at nævnet kan fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse. Dette vil være til fordel for såvel udgiverne af pressepublikationer som udbydere af informationssamfundstjenester, som derved får mulighed for at få prøvet, om et konkret vederlag, som den en part kræver, er urimeligt. Den mulighed eksisterer ikke ved den generelle aftalelicens, som uden en specifik aftalelicens ville være den eneste vej til benyttelse af aftalelicenssystemet.

Med henblik på implementering af DSM-direktivets artikel 17 foreslås det ligeledes at indføre regulering af onlineindholdsdelingstjenesters og deres brugeres udnyttelse af ophavsretligt beskyttet indhold.

Det foreslås, at der indføres en ny § 52 e, som i stk. 1 indeholder en definition af onlineindholdsdelingstjenester. § 52 e finder anvendelse på udbydere af onlineindholdsdelingstjenester. Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester defineres i DSM-direktivets artikel 2, stk. 6, 1. afsnit, som en udbyder af en informationssamfundstjeneste, der har som hovedformål eller som et af sine hovedformål at lagre og give almenheden adgang til en stor mængde ophavsretligt beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser, som uploades af dens brugere, og som den organiserer og promoverer med et profitmæssigt formål.

Den foreslåede § 52 e, stk. 2, præciserer, at onlineindholdsdelingstjenester foretager en ophavsretlig relevant handling og en brug omfattet af de ophavsretlige enerettigheder, når onlineindholdsdelingstjenestens brugere uploader indhold, jf. betragtning nr. 64. Dette betyder, at der skal indhentes tilladelse fra rettighedshaverne, jf. betragtning nr. 61. Formålet med bestemmelsen er at fjerne tvivl om, hvorvidt onlineindholdsdelingstjenester har et ophavsretligt ansvar, eller om de er ansvarsfritagne efter e-handelslovens § 16, jf. betragtning nr. 65.

Kulturministeriet vurderer, at det er afgørende for retssikkerheden for de brugere, der ikke handler i kommercielt øjemed, når de uploader indhold til tjenesterne, at de ikke pådrager sig et ophavsretligt ansvar herfor. Det foreslås derfor i § 52 e, stk. 3, at ovennævnte tilladelse skal omfatte brugernes handlinger, medmindre disse agerer i kommercielt øjemed eller har betydelige indtægter som følge af deres aktiviteter. Artikel 17 indeholder en afvejning mellem de forskellige grundlæggende hensyn, som er i spil, herunder beskyttelsen af (den immaterielle) ejendomsret, ytringsfriheden m.v., jf. navnlig betragtning nr. 70 og 84. Selvom hovedsigtet i artikel 17 er at forbedre rettighedshavernes position, indeholder artiklen også bestemmelser, der tilgodeser brugerne og udbyderne af onlineindholdsdelingstjenesterne.

Kulturministeriet foreslår yderligere med § 52 e, stk. 4, at der indføres en betinget ansvarsfritagelse for onlineindholdsdelingstjenesterne. Forslaget har til formål at gennemføre direktivets artikel 17, stk. 5, som indeholder en særlig ansvarsordning for udbyderne af onlineindholdstjenesterne. Dette er begrundet med, at tjenesten giver adgang til brugeruploadet materiale, men ikke selv uploader materiale, jf. betragtning nr. 66. Bestemmelsen fastlægger onlineindholdsdelingstjenestens ansvar i det tilfælde, at rettighedshaverne ikke har valgt at give en tilladelse. I litra a-c oplystes de kumulative betingelser, som onlineindholdsdelingstjenesten vil skulle opfylde for at kunne være ansvarsfri, såfremt denne ikke har opnået en tilladelse fra rettighedshaverne. Onlineindholdsdelingstjenesten vil således skulle have gjort sin bedste indsats for at opnå en tilladelse, gjort sit bedste for at sikre at det pågældende indhold ikke er på tjenesten og have handlet hurtigt på notice and take down-anmodninger fra rettighedshaverne samt gjort sit bedste for at forhindre fremtidige uploads.

Henset til forpligtelserne i forslaget til § 52 e, stk. 4, foreslår Kulturministeriet i § 52 e, stk. 5, at betingelserne i stk. 4 underlægges en proportionalitetsvurdering, således at der bl.a. tages hensyn til typen af tjeneste, dens størrelse og de omkostninger der er forbundet med at leve op til betingelserne i stk. 4, jf. artikel 17, stk. 5, og betragtning nr. 66.

Kulturministeriet foreslår, at der i § 52 e, stk. 6, indføres en forpligtelse for udbydere af onlineindholdsdelingstjenester til at stille en klageordning til rådighed i tilfælde af, at brugernes indhold blokeres med begrundelse i krænkelse af rettighedshavernes ophavsrettigheder, jf. artikel 17, stk. 9, og betragtning nr. 70. Kulturministeriet foreslår i forlængelse af dette, at tvister om, hvorvidt en brugers upload

udgør en ophavsretskrænkelser, kan indbringes for Ophavsretslicensnævnet, hvor brugere, rettighedshavere og udbydere af onlineindholdsdelingstjenester har mulighed for at indbringe sager.

Forslaget til § 52 e, stk. 7, medfører en ret for rettighedshaverne til at modtage information fra onlineindholdsdelingstjenesterne om den praksis tjenesten måtte have i forhold til dens mulige ansvarsfritagelse efter stk. 4. Det følger heraf, at tjenesten er ansvarlig for uautoriseret overføring til almenheden, medmindre tjenesten kan påvise at have opfyldt de kumulative betingelser om bedste indsats for at opnå en tilladelse, sikring af at det pågældende indhold ikke er på tjenesten og have handlet hurtigt på notice and take down-anmodninger fra rettighedshaverne samt gjort sit bedste for at forhindre fremtidige uploads. Informationsforpligtelsen er et vigtigt element i rettighedshavernes mulighed for at tage stilling til, hvordan deres værker og beskyttede frembringelser anvendes på tjenesten, samt hvordan tjenesterne sikrer, at ulovlige værker og frembringelser ikke uploades og deles. Herudover forpligtes onlineindholdsdelingstjenesten til at levere oplysninger til rettighedshaverne i henhold til deres aftale med rettighedshaverne, jf. direktivets artikel 17, stk. 7 og betragtning nr. 68.

Betingelserne for ansvarsfritagelse i den foreslåede § 52 e, stk. 4, kan være udfordrende for nye onlineindholdsdelingstjenester at leve op til. Det foreslås derfor, at der i § 52 e, stk. 8, indføres en lempeligere ansvarsordning for nye onlineindholdsdelingstjenester, hvormed disse alene skal have gjort deres bedste for at opnå en tilladelse samt have handlet hurtigt på notice and take down-anmodninger fra rettighedshaverne. De tjenester, som omfattes af den lempeligere ansvarsordning, skal have været til rådighed i Unionen i mindre end 3 år og have en årlig omsætning under 10. mio. EUR. Den foreslåede bestemmelse vil medføre lempeligere regler om ansvar for de såkaldte ”start ups”. Baggrunden herfor er, at EU-lovgiver fandt, at der burde tages et hensyn til de særlige tilfælde, hvor nystartede virksomheder arbejder med brugeruploads med henblik på at udvikle nye forretningsmodeller, jf. betragtning nr. 67.

Kulturministeriet foreslår under hensyntagen til de lempeligere krav, som nye onlineindholdsdelingstjenester vil have efter den foreslåede § 52 e, stk. 8, at de pågældende onlineindholdsdelingstjenester skal kunne påvise, at de er omfattet af den lempeligere ansvarsordning.

Kulturministeriet foreslår, at der med § 52 e, stk. 9, indføres en forpligtelse til at sikre, at indhold, der ikke krænker rettighedshavernes rettigheder, ikke blokeres. Samarbejdet mellem rettighedshavere og onlineindholdsdelingstjenester i henhold til § 52, stk. 4, om tjenestens bedste indsats, skal tage hensyn til forpligtelsen i den foreslåede § 52 e, stk. 9. Af hensyn til oplysning af brugerne foreslås det endvidere i § 52 e, stk. 9, at onlineindholdsdelingstjenesterne forpligtes til at informere sine brugere om adgangen til at uploade materiale omfattet af ophavsretlige undtagelser eller indskrænkning, jf. artikel 17, stk. 9.

De foranstaltninger, der træffes af udbydere af onlineindholdsdelingstjenester i samarbejde med rettighedshavere, bør ikke berøre anvendelsen af undtagelser fra eller indskrænkninger i ophavsretten, herunder navnlig sådanne der sikrer brugernes ytringsfrihed. I § 52 e, stk. 10, foreslår Kulturministeriet således indført en undtagelse for karikatur, parodi eller pastiche ved brug af disse på onlineindholdsdelingstjenester. Artikel 17, stk. 7, indeholder krav om, at medlemsstaterne skal indføre de i den danske ophavsretslovs gældende undtagelser for citater, kritik, anmeldelser og anvendelse med henblik på karikatur, parodi eller pastiche, som er indeholdt i artikel 5, stk. 3, litra d og k, i Infosoc-direktivet. Disse undtagelser eller indskrænkninger er efter Infosoc-direktivet valgfrie at indføre for medlemsstaterne, men dette ændres med DSM-direktivets artikel 17, stk. 7, hvad angår brug på onlineindholdsdelingstjenesterne.

Artikel 5, stk. 3, litra d, er indeholdt i den gældende § 22 i ophavsretsloven, mens artikel 5, stk. 3, litra k, er indeholdt i den foreslåede § 52 e, stk. 10, for så vidt angår brug på onlineindholdsdelingstjenester.

Lovens almindelige regler gælder også for den brug, der tillades i den foreslåede § 52 e, stk. 10. Dette vil sige, at ophavsretslovens §§ 3 og 11 skal respekteres af brugeren. Dette betyder bl.a., at når et værk m.v. anvendes i henhold til undtagelsen, er det ikke tilladt at fremstille eksemplarer på grundlag af en gengivelse af værket i strid med § 2 eller på grundlag af en omgåelse af en teknisk foranstaltning i strid med ophavsretslovens § 75 c, stk. 1, jf. § 11, stk. 3, 1. pkt. Der gælder således også for denne undtagelse et princip om lovligt forlæg.

Lovens almindelige regler vedrørende overtrædelse af ophavsretslovens bestemmelser gælder også for den brug, som er omfattet af de foreslåede § 52 c og § 52 e.

3.2. Onlinetransmissioner samt retransmissioner

3.2.1. Gældende ret

Ophavsretslovens § 35 omfatter lineær videreudsendelse (flow) og non-lineær videredistribution (on demand) af beskyttede værker i radio- og fjernsynsudsendelser.

Efter den gældende lovs § 35, stk. 1, må værker, som udsendes trådløst i radio eller fjernsyn, samtidig og uændret videreudsendes over kabelanlæg og på samme måde videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg, dvs. trådløst, såfremt betingelserne for aftalelicens er opfyldt.

Reglen gælder ikke for de rettigheder, der indehaves af et radio- og tv-foretagende, og er betinget af, at betingelserne for aftalelicens er opfyldt. Dette betyder bl.a., at der skal indgås aftale med en kollektiv forvaltningsorganisation, der er godkendt af Kulturministeriet. Nægter en kollektiv forvaltningsorganisation eller et radio- eller fjernsynsforetagende uden rimelig grund at give samtykke til, at værker og udsendelser, som udsendes trådløst, samtidig og uændret videreudsendes over kabelanlæg eller trådløst, eller tilbydes en sådan videreudsendelse på urimelige vilkår, kan Ophavsretslicensnævnet på begæring meddele den fornødne tilladelse og fastsætte nærmere vilkår herfor, jf. § 48.

Med videreudsendelse og distribution tænkes ikke på den førstegangsudsendelse, der sker via kabel, herunder internet, satellit eller jordsendenettet, men derimod på den viderespredning og -distribution, der sker via fællesantenneanlæg, andre kabelanlæg, herunder trådløst og via internet/bredbånd. Et kabelanlæg er f.eks. en ejerforening i en beboelsesejendom, der har rådighed over en fællesantenne, som har til formål at fordele fjernsynsudsendelserne til de enkelte lejligheder i ejendommen.

Det er en betingelse for viderespredning, at den sker uændret og samtidig med, at førstegangsudsendelsen finder sted. § 35, stk. 1, finder ikke anvendelse, hvis der foretages en optagelse af udsendelsen, og det er denne optagelse, der fordeles i et kabelanlæg, ligesom bestemmelsen ikke finder anvendelse, hvis der foretages ændringer i de udsendte værker.

Hvis et kabelanlæg ikke har mere end to tilslutninger, kan viderespredning af radio- og tv-udsendelser finde sted, uden at der skal betales vederlag til rettighedshaverne, såfremt radio- og fjernsynsudsendelsen modtages trådløst ved hjælp af egen antenne. Dette følger af § 35, stk. 2.

Af § 35, stk. 3, følger det, at ansvaret for at indgå aftale om viderespredning af radio- og fjernsynsudsendelser over et kabelanlæg og dermed vederlagsforpligtelsen påhviler ejeren af anlægget. Konsekvensen af denne bestemmelse er, at et vederlagskrav ikke skal rettes mod de enkelte husstande, der er tilsluttet et kabelanlæg, men mod kabelanlægget som sådant.

Ophavsretslovens § 35 blev sidst revideret i forbindelse med lov nr. 123 af 27. maj 2014 om ændring af lov om ophavsret, hvor aftalelicensen for tv-distributørers og andre tredjemænds udnyttelse af radio- og fjernsynsudsendelser blev udvidet til at omfatte nye former for udsendelse og on demand-tilrådighedsstillelse, jf. §§ 35, stk. 4 og 5.

I medfør af ophavsretslovens § 35, stk. 4, må værker, som udsendes i radio eller fjernsyn, på anden måde, end hvad der er bestemt i § 35, stk. 1, gengives af andre, såfremt betingelserne for aftalelicens er opfyldt. Eksemplarfremsstilling og tilrådighedsstillelse af værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem on demand skal ske i tidsmæssig tilknytning til udsendelsen. Bestemmelsen er både hjemlen til klarering af visse former for videreudsendelse, der måtte falde uden for stk. 1, og hjemlen til klarering af rettighederne til visse af de digitale tjenester, som tilbydes af tv-distributørerne, f.eks. StartForfra og catch up på hele eller dele af sendefloden i en flow kanal. Eksemplarfremsstilling er omfattet.

§ 35, stk. 5, giver mulighed for at spejle radio- og fjernsynsforetagenders on demand-tjenester, når tilrådighedsstillelsen sker på samme måde og inden for samme tidsrum som radio- eller fjernsynsforetagendets tilrådighedsstillelse og betingelserne for aftalelicens er opfyldt. Aftalelicensbestemmelserne i stk. 4 og stk. 5 gælder ikke for de rettigheder, der indehaves af radio- eller fjernsynsforetagender. Tvister om vilkår for anvendelse af stk. 4 og 5 kan indbringes for Ophavsretslicensnævnet.

Efter § 35, stk. 6, kan en ophavsmand i forhold til udnyttelse efter stk. 4 og stk. 5 nedlægge forbud mod sit værks udnyttelse, såkaldt opt-out. En sådan mulighed for opt-out foreligger ikke for udnyttelse under stk. 1, idet satellit- og kabeldirektivet foreskriver tvungen kollektiv forvaltning på området for kabelvidereudsendelse.

Efter § 35, stk. 7, har Ophavsretslicensnævnet på hver af parternes foranledning kompetence til at træffe afgørelse om, hvorvidt en organisation, der er godkendt efter § 50, stk. 4, til at indgå aftaler med aftalelicensvirkning omfattet af stk. 4 og 5, stiller urimelige vilkår for at indgå aftale. Nævnet kan fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse.

Bestemmelsen i § 35 er en aftalelicensbestemmelse. Begrundelsen herfor er, at radio- og fjernsynsudsendelser indeholder et stort antal værker og andre beskyttede frembringelser, som det ikke er muligt at klarere på individuel basis. Aftalelicenskonstruktionen muliggør, at alle involverede rettigheder klareres kollektivt via en rettighedshaverorganisation, der repræsenterer en væsentlig del af ophavsmændene til de værker, der anvendes.

Der sondres i aftalelicenssystemet ikke mellem enerettigheder og vederlagsrettigheder. Rettighedshaverorganisationernes repræsentation af rettigheder og repræsentativitet i forhold til aftalelicenssystemet kan således ikke alene gøres gældende i det omfang, rettighedshaverne har forbeholdt sig enerettigheder, men også hvis et eventuelt forbehold alene vedrører en vederlagsret. Det betyder, at hvis

en rettighedshaver i en kontrakt forbeholder sig retten til at modtage vederlag gennem en kollektiv forvaltningsorganisation for en eller flere udnyttelser, fx retransmission hos tv-distributører, vil rettighedshaveren via sin organisation indgå i opgørelsen af forvaltningsorganisationens repræsentativitet. På samme måde vil forvaltningsorganisationen kunne gøre vederlagsretten gældende over for brugerne, dvs. tredjemand (fx tv-distributører), der har et ophavsretligt ansvar for en udnyttelse. Dette gælder for alle aftalelicenser på § 35-området.

Ophavsretslovens § 48, stk. 1, blev sidst revideret i forbindelse med lov nr. 997 af 9. december 2003 om ændring af ophavsretsloven, hvor det i forbindelse med medtagning af trådløs viderespredning under Ophavsretslicensnævnets kompetence til implementering af satellit- og kabeldirektivet blev fastslået under henvisning til Romkonventionen fra 1961, at nævnets afgørelser ikke er bindende for radio- og fjernsynsforetagender. Dette sikrede, at Ophavsretslicensnævnets kompetence i forhold til radio- og fjernsynsforetagender i princippet opretholdtes, idet radio- og fjernsynsforetagenderne dog af hensyn til forpligtelserne efter satellit- og kabeldirektivet ikke var bundet af afgørelserne. På denne måde sikredes radio- og fjernsynsforetagenderen eneret til kabelviderespredning uden indskrænkende tvangsmæssige elementer og forpligtelserne efter satellit- og kabeldirektivets artikel 11 om mægling gennemførtes i dansk ret. Dette gjaldt også efter artikel 12, stk. 1, hvorefter radio- og fjernsynsforetagendet ikke uden gyldig grund må forhindre eller stille sig i vejen for forhandlinger om kabelviderespredning.

Efter § 48, stk. 1, kan Ophavsretslicensnævnet på begæring meddele den fornødne tilladelse til samtidig og uændret videreudsendelse, hvis en organisation, der er godkendt efter § 50, stk. 4, til at indgå aftaler med aftalelicensvirkning, uden rimelig grund nægter samtykke eller stiller urimelige vilkår for at indgå aftale. Nævnet kan fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse.

I medfør af ophavsretslovens § 50, stk. 2, kan kollektive forvaltningsorganisationer og en bruger indgå aftale med aftalelicensvirkning på nærmere definerede områder.

Ved lov nr. 123 af 27. maj 2014, hvor § 35 blev moderniseret med nyt stk. 4-7 om nye former for videreudnyttelse samt on demand m.v., blev undtagelsen vedrørende lyd- og billedproducenters vederlagsret i forhold til kabelvidereudsendelse i §§ 66 og 67 ikke udbredt til de nye områder, men blev bevaret for den traditionelle kabelvidereudsendelse.

3.2.2. Artikel 2, 4, 5, 6, 7, 8 og 9 i SatCabII-direktivet

Artikel 2 i SatCabII-direktivet indeholder definitioner og redefinerer retransmissionshandlinger til at omfatte enhver form for samtidig, uændret og uforkortet retransmission, når den oprindelige transmission er trådbunden eller trådløs, herunder via satellit, eller online - forudsat at onlinetransmissionen sker i et kontrolleret miljø. Herudover defineres "direct injection", som er nærmere beskrevet under artikel 8.

Af artikel 4, stk. 1, 1. pkt., fremgår det, at retransmission efter SatCabII-direktivet - på samme vis som traditionel retransmission efter satellit- og kabeldirektivet - falder ind under den ophavsretlige eneret til overføring til almenheden, jf. ophavsretslovens § 2, stk. 4, nr. 1, således, at retransmissionshandlinger forudsætter tilladelse. Det følger dog af artikel 4, stk. 1, 2. pkt., at en rettighedshaver alene kan give eller nægte tilladelse til retransmission gennem en kollektiv forvaltningsorganisation. En rettighedshaver har derfor ikke mulighed for at modsætte sig retransmission, men ret til at lade sig repræsentere kollektivt i forhold til aftaleindgåelse vedrørende retransmission og modtage vederlag herfor.

Artikel 4, stk. 2, i SatCabII-direktivet svarer i store træk til artikel 8, stk. 2, i satellit- og kabeldirektivet. Indholdsmæssigt indeholder artikel 4 en udvidelse af retransmissionsbegrebet til ikke alene at omfatte viderespredning per kabel. Retransmission udvides til at omfatte enhver form for samtidig, uændret og uforkortet retransmission, når den oprindelig transmission er trådbunden eller trådløs, herunder via satellit, eller online - forudsat at onlinetransmissionen sker i et kontrolleret miljø, jf. definitionen i artikel 2, stk. 2, litra a, og artikel 9, som præciserer retransmissionsbegrebet efter satellit- og kabeldirektivet.

I henhold til artikel 5 i SatCabII-direktivet gælder ovenstående vedr. artikel 4 ikke rettigheder til retransmission, der indehaves af et radio- eller fjernsynsforetagende - uanset om de berørte rettigheder er dets egne, eller om de er blevet overdraget til radio- eller fjernsynsforetagendet af andre rettighedshavere.

Artikel 6 i SatCabII-direktivet forpligter medlemsstaterne til at sikre, at det er muligt at indhente bistand fra mæglere (i henhold til artikel 11 i satellit- og kabeldirektivet), når der ikke kan opnås aftale mellem den kollektive forvaltningsorganisation, der repræsenterer rettighedshaverne, og en udbyder af retransmissionstjenester eller radio- eller fjernsynsforetagender.

Artikel 7 i SatCabII-direktivet giver adgang til, at nationale kanaler kan underlægges den samme klareringsordning.

Artikel 8, stk. 1, i SatCabII-direktivet gør klart, at de tilfælde, hvor et radio- eller fjernsynsforetagende ikke selv transmitterer sine signaler til almenheden, men der udelukkende sker transmission f.eks. til distributører via ”direct injection”, så indebærer dette en enkelt overføringshandling, hvor begge (radio- eller fjernsynsforetagende og distributør) deltager og skal indhente tilladelse.

Artikel 8, stk. 1, indebærer således, at i tilfælde af at et radio- eller fjernsynsforetagende ikke selv distribuerer sine radio- eller tv-signaler med programmer, men udelukkende transmitterer signalerne til ét andet selskab, f.eks. en kabeloperatør, i en lukket teletransport, sker tilgængeliggørelsen for almenheden først, når kabeloperatøren distribuerer signalerne med radio- eller tv-programmerne. I dette tilfælde sker der kun én enkelt overføring til almenheden, hvor både radio- eller fjernsynsforetagendet og kabeldistributøren er ansvarlige for at klarere rettighederne hos rettighedshaverne for deres specifikke bidrag, og betalingen til rettighedshaverne skal tage hensyn til deres respektive udnyttelse af værkerne.

Artikel 8, stk. 2, giver adgang for distributører m.v., til at drage fordel af ordningen med obligatorisk kollektiv forvaltning, jf. artikel 4, da de har et tilsvarende klareringsbehov til andre udbydere af retransmissionstjenester.

Artikel 9 i direktivet præciserer retransmissionsbegrebet efter satellit- og kabeldirektivet.

Ovenstående svarer overordnet set til tilstanden efter satellit- og kabeldirektivet. I satellit- og kabeldirektivet følger behovet for tilladelse af artikel 8 (artikel 4 i SatCabII-direktivet), ordningen med obligatorisk kollektiv forvaltning af artikel 9 (artikel 4 i SatCabII-direktivet), og den særlige regulering af radio- eller fjernsynsforetagende af artikel 10 (artikel 5 i SatCabII-direktivet).

3.2.3. Kulturministeriets overvejelser og lovforslagets indhold

Ophavsretslovens § 35 blev senest revideret i forbindelse med lov nr. 123 af 27. maj 2014. Kulturministeriets forslag til ændring af §§ 35 og 48 har til formål at implementere artikel 2 og 4-9 i SatCabII-direktivet, der er blevet til for at lette de digitale retransmissioner af radio- og tv-programmer. Herudover medfører bestemmelserne, at fjernsynsforetagender og kabeldistributører hver især er ansvarlige for deres respektive bidrag til de udsendelser, der sker ved såkaldt "direct injection", hvor fjernsynsforetagendet sender tv-programmer i lukkede netværk til distributøren, og distributøren herefter videresender disse programmer til sine kunder. Formålet er således på linje med SatCabII-direktivet bl.a. at sikre, at der for nye typer af videreudsendelse (retransmission) gælder regler, der svarer til dem for kabelvidereudsendelse som defineret i det oprindelige satellit- og kabeldirektiv, jf. SatCabII-direktivets betragtning nr. 15.

Den teknologiske udvikling går hurtigt og måderne, som den nye teknologi bruges på, ændrer sig også over tid. Dette skaber nye muligheder for udnyttelse af værker, som både radio- og fjernsynsforetagender og tv-distributører ønsker at anvende og ser som et væsentligt element i deres virksomhed. Der er således en generel udvikling i retning af, at radio- og fjernsynsforetagender i stigende grad satser på at udkomme via deres onlinetjenester og ikke kun via tv-kanaler. Desuden er distributører begyndt at give adgang til onlinetjenester i tv-pakker, ofte således at slutbrugere kan vælge mellem tv-kanaler og onlinetjenester. Dette gælder også onlinetjenester, som ikke kommer fra radio- og fjernsynsforetagender. Der sker i disse år derfor en hastig konvergens mellem tv-kanaler og onlinetjenester og tv-brugen i dag er allerede væsentligt ændret i forhold til i år 2014, da seneste revision af § 35 blev gennemført.

Hertil kommer, at SatCabII-direktivet medfører, at visse typer af videreudsendelse, eksempelvis af webcastede kanaler, der alene udsendes på internettet, hvilket i dag er under § 35, stk. 4, og hvor der er opt-out mulighed for rettighedshavere samt begrænset kompetence for Ophavsretslicensnævnet m.v., skal omfattes af regler, der svarer til reglerne for den traditionelle videreudsendelse i § 35, stk. 1, hvor der er tvungen kollektiv forvaltning, jf. direktivets artikel 4, betragtning nr. 15 og 16 samt artikel 9.

Vedrørende såkaldt "direct injection", jf. SatCabII-direktivets artikel 2, nr. 4, sondres der i direktivet mellem tilfælde, hvor radio- og fjernsynsforetagender samtidig med transmission direkte til almenheden af tekniske grunde også transmitterer deres signaler til andre selskaber og tilfælde, hvor et radio- og fjernsynsforetagende ikke selv transmitterer sine signaler til almenheden, men der udelukkende sker transmission f.eks. til distributører via "direct injection", hvorefter distributøren overfører signalerne til almenheden. I forhold til den første situation præciseres det i direktivets betragtning 21, at dette anses som videreudsendelse, der skal klareres af den tredjemand, som er ansvarlig for overføringen af signalerne til almenheden. Dette stemmer allerede overens med retsstillingen efter dansk ret, som er baseret på Bernerkonventionen, hvorfor præciseringen ikke medfører nogen selvstændig ændring af dansk ret. Det er således fortsat uden betydning, på hvilken måde det signal, der anvendes til videreudsendelse, modtages, se også Folketingstidende 1996-97, A, s. 1933, sp. 1.

I de tilfælde hvor et radio- og fjernsynsforetagende ikke selv transmitterer sine signaler til almenheden, men der udelukkende sker transmission f.eks. til distributører via "direct injection", hvorefter distributøren overfører signalerne til almenheden, gør SatCabII-direktivets artikel 8, stk. 1, og betragtning nr. 20 det klart, at der er tale om én enkelt ophavsretlig relevant handling. Denne ordning går ud på følgende: Hvis et radio- og fjernsynsforetagende ikke selv distribuerer sine radio- eller tv-signaler med programmer, men udelukkende transmitterer signalerne til et andet selskab, f.eks. en kabeloperatør, i en lukket teletransport, sker tilgængeliggørelsen for almenheden først, når kabeloperatøren distribuerer signalerne med radio- eller tv-programmerne. Dette kan også kaldes kabelorigineret programvirksomhed. Her sker der efter SatCabII-

direktivet kun én overføring til almenheden. Det fremgår af SatCabII-direktivet, at radio- og fjernsynsforetagendet og kabeldistributøren er ansvarlige for at klarere rettighederne hos rettighedshaverne for deres specifikke bidrag, og betalingen til rettighedshaverne skal tage hensyn til deres respektive udnyttelse af værkerne. SatCabII-direktivets artikel 8, stk. 2, medfører, at distributører m.v. for så vidt angår deres tilladelse kan drage fordel af ordningen med obligatorisk kollektiv forvaltning. § 35, stk. 1, omfatter allerede tredjemands brug af rettigheder i lineære (flow) tv-kanaler og vil derfor kunne anvendes i relation til eventuelt udestående rettigheder, distributøren skal klarere i dette helt særlige tilfælde. Der er derfor efter Kulturministeriets vurdering ikke behov for selvstændige ændringer i ophavsretsloven.

Princippet om "direct injection" i SatCabII-direktivets art. 8, stk. 2, foreslås udvidet, således at det finder anvendelse for hele § 35-området, dvs. både i forhold til flow tv-kanaler, som følger af SatCabII-direktivets art. 8, stk. 2, og onlinetjenester. Baggrunden er, at de hensyn, der gør sig gældende for flow-tv-kanaler, gør sig gældende med samme styrke i relation til onlinetjenester, og hensynet til teknologineutralitet taler også herfor. Dette er hensigtsmæssigt, bl.a. fordi der i alle tilfælde, hvor der udestår klarering, bør være mulighed for at benytte det kollektive klareringssystem uanset den anvendte teknik, og fordi en forskelsbehandling alene på baggrund af teknik vil risikere at underminere aftalelicensordningen i § 35, særligt i lyset af den hastige konvergens mellem tv-kanaler og onlinetjenester. Virksomheder, der laver selvstændig forretning med et udbud af indhold, der gøres tilgængeligt fra en flerhed af tv-kanaler og/eller onlinetjenester (således at der er to selvstændige økonomier), vil således kunne klarere udestående rettigheder hos en godkendt fællesorganisation uanset teknik. Der vil være aftalelicensvirkning for aftaler om udestående rettigheder i både flowkanaler og onlinetjenester og eventuelle tvister om vederlag vil kunne forelægges for Ophavsretslicensnævnet.

At princippet omfatter hele bestemmelsen, ændrer ikke ved, at § 35 ikke finder anvendelse i forhold til radio- og fjernsynsforetagendet/udbyderen af en onlinetjenestes egen primære aktivitet. Princippet vil således ikke indebære, at disse vil skulle indgå nye aftaler. § 35 finder heller ikke i denne relation anvendelse i forhold til et radio- og fjernsynsforetagende eller en anden onlinetjenesteudbyders egne eller erhvervede rettigheder. Det er derfor fortsat muligt i de enkelte kontrakter og overenskomster at aftale, at den indledende betaling også omfatter tredjemandshandlinger, der ellers kunne have været klareret gennem § 35. Princippet har ikke betydning, såfremt der ikke udestår nogen rettigheder.

Tredjemands involvering forudsættes at have karakter af distribution med et udbud af indhold, der gøres tilgængeligt fra en flerhed af tv-kanaler og/eller onlinetjenester, fx som en del af et abonnement (direkte eller indirekte) mellem aggregator og slutbrugerne. Der vil også være tale om en distributionslignende situation, hvor indhold fra en tjeneste bruges som attraktion foran en betalingsmur, eller der er reklamer i forbindelse med indholdet. Udbud af apps i appstores, herunder downloads og præinstallation af apps, uden at det er en del af et direkte eller indirekte abonnement eller anden betaling (fx reklame) mellem aggregator og slutbrugerne har eksempelvis ikke en sådan karakter.

Der er ikke med de foreslåede ændringer til § 35 tiltænkt nogle ændringer i vederlagsniveauet for eksisterende aktører på markedet. Udvidelsen af princippet forventes navnlig at få betydning i forhold udenlandske tech-virksomheder, der udbyder tv-produkter m.v., der indeholder danske public service onlinetjenester.

Den endelige afgrænsning vedrørende "direct injection" for hele § 35 (både flow tv-kanaler og onlinetjenester) vil henhøre under domstolene.

Direktivet redefinerer begrebet ”retransmission” i forhold til satellit- og kabeldirektivet, så det rummer nyere typer af videreudsendelse. Den danske § 35 omfatter allerede disse nyere typer videre-udsendelse, men direktivet nødvendiggør en omstrukturering af bestemmelsen med hensyn til opt-out og nævnskompetence.

Bestemmelsen i § 35 bør derfor moderniseres for at leve op til de måder, som audiovisuelt indhold distribueres og forbruges på og for at leve op til SatCabII-direktivet. Der er med andre ord behov for en fremtidssikring af regelgrundlaget for videreudsendelse samt videreudnyttelse af ophavsretligt beskyttet materiale.

Kulturministeriet finder det naturligt at udvide aftalelicensen i § 35 til også at omfatte onlinetjenesteudbydere forstået som selvstændige streamingtjenester. Herved øges mulighederne for aftaleløsninger på området, hvilket er til fordel for såvel brugere som rettighedshavere.

Således indebærer forslaget til ændring af § 35, stk. 5, at tredjemands muligheder for videreudnyttelse af on demand-indhold fra radio- og fjernsynsforetagender og andre online-tjenesteudbydere udvides.

Kulturministeriet vurderer, at der er et stigende behov for at etablere en smidig måde for tredjemand til at klarere rettighederne til sådanne nye former for udnyttelser.

Kulturministeriet vurderer med den udvidede kompetence for Ophavsretslicensnævnet, at man vil få en velfungerende ordning med let håndtering af tvister om vilkår og vederlagets størrelse. Da der er tale om nye områder, som ikke er underlagt direktivmæssige krav, finder Kulturministeriet ikke, at det er hensigtsmæssigt, at nævnet på de nye områder, der omfattes af § 35, stk. 5, vil kunne meddele tilladelsen i tilfælde af parternes uenighed. I lighed med de øvrige aftalelicensbestemmelser vil det være tilstrækkeligt, at nævnet kan træffe afgørelse om det rimelige vederlag og andre vilkår, men uden at have mandat til at meddele selve tilladelsen, som det dermed fortsat vil være op til rettighedshavernes organisation at tage stilling til.

Kulturministeriet ønsker endvidere at kodificere den nuværende praksis for den velfungerende ordning vedrørende videreudsendelse og -udnyttelse. Der er med den foreslåede annullering af undtagelsen af lyd- og billedproducenters vederlagsret i §§ 66 og 67 i forhold til kabelvidereudsendelse ikke tilsigtet økonomiske ændringer i grundlaget for eksisterende fordelinger af vederlag.

3.3. Afsenderlandsprincippet for radio- og fjernsynsforetagenders tilknyttede onlinetjenester

3.3.1. Gældende ret

Ophavsretsloven regulerer i dag ikke onlinetjenester tilknyttet radio- eller fjernsynsforetagender, hvorfor der med artikel 3 i SatCabII-direktivet er tale om indførslen af et nyt princip. Eller nærmere bestemt er der tale om udvidelse af et for radio- og fjernsynsudsendinger via satellit allerede gældende afsenderlandsprincip til også at omfatte tilknyttede onlinetjenester.

Der gælder i ophavsretslovens § 87 et afsenderlandsprincip, som bygger på satellit- og kabeldirektivets artikel 1, stk. 2, litra d. Det følger af bestemmelsen, at radio- og fjernsynsudsendinger via satellit anses for at finde sted i Danmark, hvis de programbærende signaler, som er bestemt til modtagning af almenheden, under et radio- eller fjernsynsforetagendes kontrol og ansvar her i landet indføres i en ubrudt sendekæde, der leder

til satellitten og ned mod Jorden. Det betyder i praksis, at hvis udsendelseshandlingen finder sted i Danmark, er det ligeledes i Danmark, at rettighederne skal erhverves.

3.3.2. Artikel 3 i SatCabII-direktivet

SatCabII-direktivets artikel 3 indfører et afsenderlandsprincip for visse ophavsretlige relevante handlinger i relation til de til radio- og fjernsynsforetagenders knyttede onlinetjenester.

En 'tilknyttet onlinetjeneste' defineres i artikel 2, stk. 1, som en onlinetjeneste, der består i, at tv- eller radioprogrammer udbydes til almenheden af et radio- eller fjernsynsforetagende eller under dets kontrol og ansvar samtidig med eller i en defineret tidsperiode efter radio- eller fjernsynsforetagendets udsendelse af disse tv- eller radioprogrammer samt af enhver form for materiale, som er knyttet til en sådan udsendelse. Det er uden betydning, om adgangen til onlinetjenesten er betinget af betaling, og radio- og fjernsynsforetagender kan forsat udbyde tilknyttede onlinetjenester gratis eller mod betaling. Bestemmelsen afgrænses til ikke at omfatte individuelle værker, som indgår i radio- eller fjernsynsprogrammer, eller værker, der ikke forbindes med et radio- eller fjernsynsprogram.

Det følger af direktivet, at parterne ved fastsættelse af vederlaget for klarering af rettigheder, der omfattes, skal tage hensyn til samtlige aspekter af den tilknyttede onlinetjeneste.

Direktivet er ikke til hinder for, at parterne aftaler begrænsninger for udnyttelsen af de omfattede rettigheder.

3.3.3. Kulturministeriets overvejelser og lovforslagets indhold

For at lette klareringen af rettigheder i forbindelse med udbuddet af tilknyttede onlinetjenester på tværs af grænserne er det nødvendigt at fastsætte afsenderlandsprincippet for så vidt angår udøvelse af ophavsret og beslægtede rettigheder, som er relevante for de handlinger, der udspiller sig i forbindelse med udbud af, adgang til eller anvendelse af en tilknyttet onlinetjeneste.

Kulturministeriet foreslår derfor, at der i lighed med afsenderlandsprincippet for radio- og fjernsynsudsendelser via satellit i ophavsretslovens § 87 indføres et tilsvarende afsenderlandsprincip for tilknyttede onlinetjenester, som udbydes af et radio- eller fjernsynsforetagende i en ny § 87 a.

Det foreslåede afsenderlandsprincip omfatter klarering af alle de rettigheder, der er nødvendige for, at radio- og fjernsynsforetagendet kan overføre eller stille sine programmer til rådighed for almenheden, når det leverer tilknyttede onlinetjenester, herunder klarering af alle ophavsrettigheder og beslægtede rettigheder til værker eller andre beskyttede frembringelser, der anvendes i programmerne, f.eks. rettigheder til lydoptagelser eller fremførelser.

Kulturministeriet foreslår, at afsenderlandsprincippet afgrænses til udelukkende at gælde forholdet mellem rettighedshavere - eller enheder, der repræsenterer rettighedshavere, såsom kollektive forvaltningsorganisationer - og radio- og fjernsynsforetagender og udelukkende med henblik på at udbyde, give adgang til eller anvende en tilknyttet onlinetjeneste. Det foreslås endvidere, at afsenderlandsprincippet ikke gælder for nogen form for efterfølgende trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser eller trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et

individuelt valgt sted og tidspunkt, eller til nogen efterfølgende reproduktion af værkerne eller de andre beskyttede frembringelser, som er indeholdt i den tilknyttede onlinetjeneste.

I betragtning af de særlige forhold, der gør sig gældende for finansierings- og licensmekanismerne for visse audiovisuelle værker, som ofte er baseret på eksklusive territoriale licenser, er det for så vidt angår fjernsynsudsendelser hensigtsmæssigt at begrænse anvendelsesområdet for afsenderlandsprincippet til visse typer af tv-programmer. Kulturministeriet foreslår, at disse programtyper bør omfatte nyheds- og aktualitetsprogrammer samt de af et radio- eller fjernsynsforetagendes egne produktioner, som udelukkende finansieres af det selv, herunder hvor de finansieringsmidler, som radio- eller fjernsynsforetagendet anvender til sine produktioner, kommer fra offentlige kilder.

I medfør af den foreslåede § 87 a, skal udbuddet af, adgangen til eller anvendelsen af en tilknyttet onlinetjeneste anses for at finde sted i Danmark, når radio- eller fjernsynsforetagendet har sit hovedsæde her i landet, mens den tilknyttede onlinetjeneste de facto kan udbydes på tværs af grænserne til andre medlemsstater. Med henblik på at sikre at parterne ved fastsættelsen af størrelsen af vederlaget for de omhandlede rettigheder tager højde for alle aspekter af den tilknyttede onlinetjeneste, foreslår Kulturministeriet, at der i § 87 a, stk. 3, indføres en sådan pligt. Det kan f.eks. være onlinetjenestens egenskaber, herunder varigheden af de i tjenesten indeholdte programmers tilgængelighed online, publikum og de tilgængelige sprogversioner.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Nærværende lovforslag vil ikke indebære merudgifter for kommuner og regioner. Staten vil få begrænsede administrative merudgifter i forbindelse med de foreslåede udvidelser af Ophavsretslicensnævnets kompetencer, som følge af indførslen af en specifik aftalelicens om brug af pressepublikationer i den nye § 52 d samt udvidelse af retransmissionsområdet og som kompetent organ til at afgøre tvister i tilfælde af uenighed om blokering af adgang til eller fjernelse af værker eller frembringelser efter den nye § 52 e, stk. 6.

Ophavsretslicensnævnet træffer afgørelser i konkrete sager på baggrund af en faglig vurdering, og det er derfor ikke relevant at overveje automatisering af sagsbehandlingen.

Det skønnes umiddelbart på baggrund af lovforslaget, at der alene vil være administrative omstillings- og driftskonsekvenser, mens lovforslaget ikke medfører nye behov i forhold til it-understøttelse, styring og risiko, eller andre organisatoriske forhold.

Det vurderes, at sagsgange forbundet med de foreslåede nye opgaver ikke leder til organisatoriske ændringer, og at det vil være muligt at anvende allerede eksisterende sagsbehandlingssystemer, herunder IT-løsninger.

Der vurderes ikke at være implementeringskonsekvenser for kommuner og regioner.

Det vurderes, at lovforslaget er i overensstemmelse med principperne for digitaliseringsklar lovgivning, idet der med lovforslaget lægges op til en mere teknologineutral lovgivning med mere ensartede regler. Lovforslaget indebærer en række præciseringer og afklaringer af begreber f.eks. i forbindelse med ændringer i definitionen af retransmission, jf. princippet om enkle og klare regler. Princippet om forebyggelse af snyd og fejl vurderes ikke at være relevant, da de foreslåede nye opgaver for Ophavsretslicensnævnet ikke

forudsætter evt. anvendelse af offentlig infrastruktur eller kontrol via adgang til oplysninger i offentlige registre.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

De fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering er overholdt.

Lovforslaget vurderes at være i overensstemmelse med principperne for agil, erhvervsrettet lovgivning, herunder særligt principperne om mere enkel og formålsbestemt regulering og teknologineutralitet. Der vil med lovforslaget blive indført en mere teknologineutral lovgivning med mere ensartede regler. Forslagets § 52 e om krav til udbydere af indholdsdelingstjenester om etablering af foranstaltninger til at forhindre fremtidige uploads er udformet teknologineutralt, således at udbyderne har frihed til selv at vælge teknologiske løsninger.

Lovforslaget vurderes at have mindre negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet, idet der indføres flere rettigheder, som skal klareres, jf. den foreslåede § 52 c, mens de resterende bestemmelser i forslaget vedrører områder, som i høj grad allerede i dag er aftaledækket.

Lovforslaget vurderes at have mindre negative administrative konsekvenser for erhvervslivet som følge af omkostninger i forbindelse med reglerne om onlineindholdsdelingstjenesters sagsbehandling til håndtering af brugeruploadet indhold indeholdende ophavsretsligt beskyttet materiale og behandling af tvister herom.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/790 af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og hele Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/789 af 17. april 2019 om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer. Direktiverne skal være gennemført senest den 7. juni 2021.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i **perioden fra den XX 2020 til den XX 2020** været sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer m.v.:

XX, XX, XX

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør "Ingen")	Negative konsekvenser/ merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør "Ingen")
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Mindre administrative merudgifter for staten
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Mindre negative implementerings- konsekvenser for staten
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Mindre negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Mindre negative administrative konsekvenser for erhvervslivet
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/790 af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og hele Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/789 af 17. april 2019 om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer. Direktiverne skal være gennemført senest den 7. juni 2021.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej
		X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Fodnoten til lov om ophavsret ændres til at angive, at loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/789/EU af 17. april 2019 om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af TV- og radioselskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af TV- og radioprogrammer, og om ændring af Rådets direktiv 93/83/EØF, EU-Tidende 2019, nr. L 130, side 82, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/790/EU af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF, EU-Tidende 2019, nr. L 130, side 92.

Til nr. 2

Det fremgår af ophavsretslovens § 11, hvilke grænser der sættes ved brug af en ophavsretlig undtagelsesbestemmelse. Det fremgår af § 11, stk. 1, at en undtagelse ikke medfører indskrænkning i ophavsmandens ideelle rettigheder efter § 3. Af § 11, stk. 2, fremgår det, at der er krav om kildeangivelse og af § 11, stk. 3, fremgår det, at brug af en ophavsretlig undtagelse forudsætter lovligt forlæg.

Det foreslås, at der foretages en ændring af § 11, stk. 1-3.

Forslaget indebærer, at ophavsretslovens almindelige betingelser for brug af en ophavsretlig undtagelse også finder anvendelse ved brug efter den foreslåede § 52 e, stk. 10.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at brug af den nye ophavsretlige undtagelse i den foreslåede § 52 e, stk. 10, forudsætter, at dette ikke strider imod ophavsmandens ideelle rettigheder, at der foretages kildeangivelse, og at brugen sker på baggrund af lovligt forlæg.

På den baggrund foreslås det, at §§ 11, stk. 1-3 ændres således, at der henvises til den foreslåede § 52 e, stk. 10.

Til nr. 3

Det fremgår af den gældende ophavsretslovs § 35, stk. 1, at værker udsendt trådløst i radio og fjernsyn må videreudsendes over kabelanlæg og radioanlæg, såfremt betingelserne for aftalelicens er opfyldt.

Det foreslås, at der foretages en ændring af § 35, stk. 1.

Forslaget til § 35, stk. 1, har til formål at gennemføre SatCabII-direktivets bestemmelser om, at alle former for videreudsendelse omfattes af den obligatoriske kollektive licensering på linje med traditionel kabelvidereudsendelse, som allerede var indeholdt i § 35, stk. 1. En rettighedshaver kan således ikke modsætte sig licensering, men kan lade sig repræsentere kollektivt. Kollektiv licensering var allerede sikret i Danmark for disse former for videreudsendelse, f.eks. af en udsendelse på internettet, i den gældende stk. 4, men det var med mulighed for opt-out og begrænset kompetence for Ophavsretslicensnævnet, hvorfor de med forslaget flyttes fra stk. 4 og op i stk. 1, for at sikre ens behandling af videreudsendelsesformerne. Det indebærer f.eks., at tv-distributører kan videreudsende kanaler, der udelukkende sendes online, og dermed

drage nytte af ordningen i stk. 1 med obligatorisk kollektiv forvaltning i forhold til rettigheder, der ikke indehaves af radio- eller fjernsynsforetagendet.

Forslaget vil hermed sikre gennemførelse af SatCabII-direktivet og flytte dele af den gældende aftalelicens i ophavsretslovens § 35, stk. 4, om udsendelse på anden måde end klassisk retransmission til den foreslåede stk. 1. Dette vil medføre, at enhver samtidig og uændret videreudsendelse af radio- og tv-udsendelser udsendt per tråd, herunder over internettet, eller trådløst, vil være omfattet af § 35, stk. 1. Ordene "trådløst" og "over kabelanlæg, og på samme måde videreudsendes til almenheden ved hjælp af radioanlæg" udgår, da disse medfører en begrænsning af, hvilke former for retransmission, der omfattes af § 35, stk. 1, således at den foreslåede bestemmelse ikke er begrænset til retransmission over kabel- og radioanlæg.

Forslaget i stk. 1 om, at aftalelicensen kun finder anvendelse på videreudsendelse over en internetadgangstjeneste, såfremt denne udbydes i et kontrolleret miljø, følger ligeledes af SatCabII-direktivets artikel 2, nr. 2, litra b, samt betragtning nr. 14. Det er i forvejen retsstillingen, der indirekte følger af § 35, stk. 3, hvorefter anlægsejeren er ansvarlig for klarering, hvilket forudsætter et kontrolleret miljø. Efter forslaget er det eksplicit medtaget i stk. 1. Kontrolleret miljø forstås som et miljø, hvori en udbyder af retransmissionstjenester giver autoriserede brugere adgang til en sikker retransmission, jf. artikel 2, nr. 3.

~~Vedrørende såkaldt "direct injection", jf. SatCabII-direktivets artikel 2, nr. 4, sondres der i direktivet mellem tilfælde, hvor radio- og fjernsynsforetagender samtidig med transmission direkte til almenheden af tekniske grunde også transmitterer deres signaler til andre selskaber og tilfælde, hvor et radio- og fjernsynsforetagende ikke selv transmitterer sine signaler til almenheden, men der udelukkende sker transmission f.eks. til distributører via "direct injection", hvorefter distributøren overfører signalerne til almenheden. I forhold til den første situation præciseres det i direktivets betragtning 21, at dette anses som videreudsendelse, der skal klareres af den tredjemand, som er ansvarlig for overføringen af signalerne til almenheden. Dette stemmer allerede overens med retsstillingen efter dansk ret, som er baseret på Bernerkonventionen, hvorfor præciseringen ikke medfører nogen selvstændig ændring af dansk ret. Det er således fortsat uden betydning, på hvilken måde det signal, der anvendes til videreudsendelse, modtages, se også Folketingstidende 1996-97, A, s. 1933, sp. 1.~~

~~I de tilfælde hvor et radio- og fjernsynsforetagende ikke selv transmitterer sine signaler til almenheden, men der udelukkende sker transmission f.eks. til distributører via "direct injection", hvorefter distributøren overfører signalerne til almenheden, gør SatCabII-direktivets artikel 8, stk. 1, og betragtning nr. 20 det klart, at der er tale om én enkelt ophavsretlig relevant handling. Denne ordning går ud på følgende: Hvis et radio- og fjernsynsforetagende ikke selv distribuerer sine radio- eller tv-signaler med programmer, men udelukkende transmitterer signalerne til et andet selskab, f.eks. en kabeloperatør, i en lukket teletransport, sker tilgængeliggørelsen for almenheden først, når kabeloperatøren distribuerer signalerne med radio- eller tv-programmerne. Dette kan også kaldes kabelorigineret programvirksomhed. Her sker der efter SatCabII-direktivet kun én overføring til almenheden. Det fremgår af SatCabII-direktivet, at radio- og fjernsynsforetagendet og kabeldistributøren er ansvarlige for at klarere rettighederne hos rettighedshaverne for deres specifikke bidrag, og betalingen til rettighedshaverne skal tage hensyn til deres respektive udnyttelse af værkerne. SatCabII-direktivets artikel 8, stk. 2, medfører, at distributører m.v. for så vidt angår deres tilladelse kan drage fordel af ordningen med obligatorisk kollektiv forvaltning. § 35, stk. 1, omfatter allerede tredjemands brug af rettigheder i lineære (flow) tv-kanaler og vil derfor kunne anvendes i relation til~~

~~eventuelt udestående rettigheder, distributøren skal klarere i dette helt særlige tilfælde. Der er derfor efter Kulturministeriets vurdering ikke behov for selvstændige ændringer i ophavsretsloven.~~

Flytningen af visse former for retransmission fra den gældende stk. 4 til den foreslåede stk. 1, indebærer, at nævnskompetencen for dette område ændres, da der efter stk. 4 er mulighed for at korrigere urimelige vilkår, herunder vederlagets størrelse, jf. stk. 7, mens der efter stk. 1 er mulighed for at give selve tilladelsen, herunder fastsætte nærmere vilkår herfor, efter § 48.

Det gælder for alle aftalelicensbestemmelserne i § 35, at de ikke gælder for rettigheder, som indehaves af radio- og fjernsynsforetagender, og det følger også af det oprindelige satellit- og kabeldirektiv samt det nye SatCabII-direktivs artikel 5 og betragtning nr. 17, hvorfor forslaget til stk. 1 viderefører dette.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at yderligere former for retransmission omfattes af § 35, således at denne ikke er begrænset til retransmission over kabelanlæg og radioanlæg, men omfatter enhver samtidig og uændret viderspredning af radio- og tv-udsendelser udsendt per tråd, herunder over internettet, eller trådløst. Videreudsendelse forudsætter fortsat, at betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt.

Formålet med forslaget er at gennemføre SatCabII-direktivet artikel 2, nr. 2, litra b og 9, hvor retransmissionsbegrebet udvides. Herudover er formålet at gennemføre artikel 4 og 5 således, at det fastsættes, at der er tvungen kollektiv forvaltning på området - dog ikke for radio- og fjernsynsforetagender. Herudover gennemfører forslaget artikel 8, stk. 2, i forhold til den tilladelse en signaldistributør skal opnå i forbindelse med distribution via "direct injection", jf. artikel 8, stk. 1.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 4

Det fremgår af den gældende § 35, stk. 3, at aftaleansvaret og således vederlagspligten efter § 35, stk. 1, påhviler ejeren af kabelanlægget, således at rettighedshaverne ikke skal rette deres vederlagskrav mod den enkelte kabeltilsluttede husstand.

Forslaget medfører en ændring af § 35, stk. 3.

Bestemmelsen om ansvar m.v. i den gældende § 35, stk. 3, bibeholdes, men justeres således, at vederlagspligten påhviler tjenesteudbyderen på lige fod med en anlægsejer. Det gælder således også princippet i 2. pkt., om, at et vederlag, som den ansvarlige for udnyttelsen skal betale, vil kunne væltes over på brugerne, når vederlaget er fastsat, som et beløb pr. tilslutning.

At tjenesteudbydere tilføjes til stk. 3, medfører ligeledes, jf. Folketingstidende 1988-89, A, sp. 3197 ff., at bagvedliggende signalleverandører vil kunne pådrage sig et medansvar, hvis der fortsat leveres signaler til

internetadgangstjenester, der ikke opfylder deres betalingsforpligtelser, og signalleverandøren er blevet bekendt med forholdet.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at aftaleansvaret og således vederlagspligten efter den foreslåede § 35, stk. 1, påhviler tjenesteudbyderen og således ikke den enkelte bruger.

Baggrunden for forslaget er at ligestille de nye former for retransmission i § 35, stk. 1, i forhold til den eksisterende regulering af retransmission.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 5

Det fremgår af den gældende § 35, stk. 5, at en tredjemand vil kunne foretage spejling af et radio- og fjernsynsforetagendes on demand-tjenester, således at almenheden får adgang til værkerne på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt. Herudover kan den nødvendige eksemplarfremsstilling foretages i den forbindelse.

Det foreslås, at der foretages en ændring af § 35, stk. 5.

I forslaget til § 35, stk. 5, tilvejebringes herefter en mulighed for, at tredjemand – f.eks. en tv-distributør – vil kunne gengive indhold fra andre onlinetjenesteudbydere end radio- eller fjernsynsforetagender.

Forslaget til en ny § 35, stk. 5, indeholder et bredere anvendelsesområde end den gældende stk. 5 i forhold til radio- og fjernsynsforetagenders onlinetjenester, idet den foreslåede § 35, stk. 5, ikke er begrænset til at stille indholdet til rådighed, men med den foreslåede ændring omfattes den bredere udnyttelse ”gengive”, som omfatter fremførelse såvel som eksemplarfremsstilling af værker. Brugen af begrebet ”gengivelse” bevirker, at der for de omfattede værker gives de samme klareringsmæssige muligheder for accessoriske udnyttelsesformer, som findes i den gældende § 35, stk. 4, for så vidt angår udsendte værker. Som eksempler på omfattede udnyttelser kan nævnes:

- Offentlig fremførelse i butikker, restauranter og andre offentligt tilgængelige lokaler
- Tv- og andre indholdsdistributørers tjenester/medvirken til eksemplarfremsstilling, fx i forbindelse med offline-funktioner
- Tv-distributørers udbud af generede kanaler baseret på et on demand udbud fra fx et tv-foretagende, der ikke selv foretager traditionel udsendelse.

På samme vis som tidligere er gengivelsen vedrørende onlineindholdstjenester begrænset til at være ”inden for samme tidsrum”, som der gælder for brug af radio- og fjernsynsforetagenders on demand-indhold.

Forslaget til § 35, stk. 5, indebærer, at værker, der af onlinetjenesteudbydere stilles til rådighed on demand, må gengives af andre, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt, herunder at der skal være indgået aftale med en organisation, der er godkendt af Kulturministeriet. Forslaget vil hermed udvide den gældende aftalelicens i ophavsretslovens § 35, stk. 5.

Udtrykket gengivelse i forslaget til § 35, stk. 5, er et ophavsretligt kendt begreb, der benyttes flere steder i den gældende ophavsretslov, jf. bl.a. § 30 a, stk. 1, og skal forstås på samme måde. Udtrykket benyttes, da det omfatter offentlig fremførelse såvel som eksemplarfremsstilling af værker, jf. ovenfor. Den foreslåede ændring af § 35, stk. 5, fra ”tilrådighedsstillelse” til ”gengivelse” er ikke direkte et led i implementeringen af

SatCabII-direktivet, men følger dettes principper og har blandt andet til formål at sikre, at klaringsværktøjet ikke udgør en begrænsning i tilfælde, hvor de aftalesluttende parter, herunder radio- eller fjernsynsforetagendet, ønsker, at en efterfølgende gengivelse skal kunne ske på anden måde end den oprindelige tilrådhedsstillelse.

Klareringsmuligheden er – som det er tilfældet med radio- og fjernsynsforetagenders on demand-tjenester – kun aktuel, hvor tredjemands brug af onlinetjenesten indebærer en ophavsretlig relevant handling, dvs. fornyet offentlig fremførelse (og evt. eksemplar fremstilling), som således nødvendiggør en klarering af involverede, udestående rettigheder.

Det er som hidtil, i lighed med den generelle aftalelicens i ophavsretslovens § 50, stk. 2, i stk. 5 muligt for den enkelte ophavsmand at nedlægge forbud over for nogen af de aftalesluttende parter mod værkets udnyttelse, jf. § 35, stk. 6, fordi ophavsmanden ikke ønsker at være omfattet af aftalen. Det gælder også i forbindelse med den foreslåede udvidelse af aftalelicensen i stk. 5, vedrørende andres gengivelse af værker, der stilles til rådighed on demand af onlinetjenesteudbydere.

Den foreslåede § 35, stk. 7, indebærer, at Ophavsretslicensnævnet har kompetence til at træffe afgørelse om, hvorvidt en organisation, der er godkendt efter § 50, stk. 4, til at indgå aftaler med aftalelicensvirkning omfattet af § 35, stk. 4 og 5, stiller urimelige vilkår for at indgå aftale. Denne bestemmelse omfatter også den foreslåede udvidelse af § 35, stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at onlinetjenesteudbydere med et samlet udbud af audiovisuelt indhold – det vil sige streamingtjenester – kan stilles til rådighed af tredjemand on demand, når betingelserne for aftalelicens er opfyldt på samme måde, som hidtil alene har været gældende for radio- og fjernsynsforetagenders on demand tilbud. Bestemmelsen inkluderer selvstændige streamingtjenester i det eksisterende retransmissionssystem.

Baggrunden for forslaget er at tilvejebringe en mulighed for tredjemand – f.eks. en tv-distributør – til at kunne gengive indhold fra andre onlinetjenesteudbydere end radio- eller fjernsynsforetagender og indhente rettighederne til dette ved kollektiv forvaltning.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 6

Det fremgår af den gældende § 35, stk. 6, at ophavsmanden kan nedlægge forbud mod brug af dennes værker efter ophavsretslovens § 35, stk. 4 og 5. Bestemmelsen gælder ikke for radio- og fjernsynsforetagender.

Det foreslås, at der foretages en ændring af § 35, stk. 6.

Den foreslåede ændring til § 35, stk. 6, medfører, at ophavsmanden på samme måde som hidtil vil kunne nedlægge forbud over for de aftalesluttende parter for så vidt angår brug, jf. § 35, stk. 4 og 5, ligesom

tilføjjelsen sidst i stk. 6 indebærer, at bestemmelsen på samme måde som hidtil for radio- og tv-foretagender ikke omfatter rettigheder, som indehaves af en onlinetjenesteudbyder.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at en onlinetjenesteudbyder på linje med et radio- og fjernsynsforetagende ikke omfattes af aftalelicensen i den foreslåede § 35, stk. 4 og 5. Dette betyder, at onlinetjenesteudbydere har en uindskrænket eneret på området og skal give udtrykkeligt samtykke for at være omfattet af en aftale efter § 35, stk. 4 og 5.

Baggrunden for forslaget er at sidestille onlinetjenesteudbydere med radio- og fjernsynsforetagender i forhold til at afgive samtykke til retransmission.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 7

Det fremgår af den gældende § 47, stk. 2, hvilke bestemmelser i ophavsretsloven Ophavsretslicensnævnet har kompetence til at træffe afgørelse i henhold til. Herudover fremgår det, at Nævnets afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det foreslås, at der foretages en ændring af § 47.

Det foreslås at udvide oplistningen af bestemmelser i § 47, stk. 2, til ligeledes at omfatte de foreslåede § 52 d, stk. 3 og § 52 e, stk. 6, jf. § 1, nr. 9.

Den foreslåede ændring til § 47 skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i § 52 d, stk. 3 og § 52 e, stk. 6, jf. § 1, nr. 9, hvor Ophavsretslicensnævnet tillægges kompetence til at tage stilling til tvister om, hvorvidt vilkår stillet af en kollektiv forvaltningsorganisation i forbindelse med indgåelse af en aftale om en informationssamfundstjenestes online anvendelse af pressepublikationer er urimelige samt retmæssigheden af blokering af brugeres upload af indhold til onlineindholdsdelingsplatforme.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at Ophavsretslicensnævnet får kompetence til at behandle og træffe endelige administrativ afgørelse i tvister om rimeligheden i vilkår i en aftale om en informationssamfundstjenestes onlineanvendelse af pressepublikationer, herunder vederlagets størrelse, samt tvister om blokering af brugeres upload af indhold til onlineindholdsdelingstjenester begrundet i ophavsretskrænkelser.

Formålet med forslaget er at gennemføre DSM-direktivets artikel 17, stk. 9, hvorefter brugere af onlineindholdsdelingstjenester skal have adgang til udenretslige ordninger for tvistbilæggelse ved blokering af adgang til eller fjernelse af værker eller andre frembringelser, som de har uploadet. Herudover skal baggrunden for forslaget ses i sammenhæng med den foreslåede § 52 d, stk. 3, jf. § 1, nr. 9.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.1.3.

Til nr. 8

Det fremgår af den gældende § 48, at Ophavsretslicensnævnet kan give tilladelse og fastsætte vilkår i forhold til videreudsendelse over kabelanlæg eller trådløst. Forpligtelserne efter satellit- og kabeldirektivets artikel 11 vedrørende mægling blev gennemført i dansk ret ved ophavsretslovens § 48.

Det foreslås, at der foretages en ændring af § 48.

Forslaget til § 48 har til formål at gennemføre SatCabII-direktivets artikel 6 om mægling. Den foreslåede ændring til § 48 skal ses i sammenhæng med ændringen til den foreslåede § 35, stk. 1, jf. § 1, nr. 3, og Ophavsretslicensnævnet tillægges med bestemmelsen kompetence til på begæring at meddele den fornødne tilladelse til alle former for videreudsendelse efter § 35, stk. 1, og fastsætte nærmere vilkår herfor. SatCabII-direktivet kræver, at videreudsendelse, som i dag er under den gældende stk. 4, hvor der er en opt-out mulighed for rettighedshavere, ændres således, at denne type videreudsendelse følger stk. 1, hvor der er tvungen kollektiv forvaltning. Det følger af artikel 6 i SatCabII-direktivet, at forpligtelserne efter satellit- og kabeldirektivets artikel 11 om mægling videreføres på de nye typer af videreudsendelse, ligesom det skal sikres, jf. artikel 5 og betragtning nr. 17 i SatCabII-direktivet, at radio- og fjernsynsforetagender forhandler i god tro om retransmission, hvilket i begge tilfælde er sikret under dansk ret ved, at Ophavsretslicensnævnet har kompetence på området.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at Ophavsretslicensnævnet får kompetence til at give tilladelser efter den foreslåede § 35, stk. 1, og således omfatte enhver samtidig og uændret viderespredning af radio- og tv-udsendelser udsendt per tråd, herunder over internettet, eller trådløst.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 9

Det fremgår af ophavsretslovens gældende § 2, stk. 1, at ophavsmanden har eneret til at råde over sit værk ved at fremstille eksemplarer og gøre det tilgængeligt for almenheden. Af den gældende stk. 3, nr. 3, fremgår det, at et værk gøres tilgængeligt for almenheden, når værket fremføres offentligt, mens det af stk. 4, nr. 1, fremgår, at offentlig fremførelse efter stk. 3, nr. 3, også omfatter trådbunden eller trådløs overføring af værker til almenheden, herunder udsendelse i radio eller fjernsyn og tilrådighedsstillelse af værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

Det fremgår af de gældende §§ 65-71 med henvisning til § 2, stk. 2-4, hvilke fysiske og juridiske personer, som ikke betragtes som ophavsmænd, men som nyder en tilsvarende beskyttelse i form af nærtstående rettigheder.

Det fremgår af den gældende e-handelslovs § 16, at informationssamfundstjenesteydere ikke er ansvarlig for oplagring af information, når oplagringen sker på anmodning af afsenderen – som har leveret informationen – hvis tjenesteyderen 1) ikke har kendskab til den ulovlige information, 2) for så vidt angår erstatningskrav ikke har kendskab til forhold eller omstændigheder, hvoraf den skadevoldende aktivitet eller information fremgår, eller 3) fra det tidspunkt, hvor tjenesteyderen opnår det fornødne kendskab straks tager skridt til at

fjerne information. § 16 i e-handelsloven indeholder således en betinget ansvarsfritagelse for en tjenesteyders formidling af andres indhold. Informationssamfundstjenestens egen lagring af information er ikke omfattet af bestemmelsen, som begrænser tjenesteyderens medvirkensansvar for andres upload af indhold.

Det foreslås af systematiske grunde at samle alle nye bestemmelser om informationssamfundstjenester m.v. efter DSM-direktivets artikel 15 og 17 i et nyt kapitel 2 b i loven.

§ 52 c

Ophavsretsloven indeholder i dag ikke rettigheder for udgivere af pressepublikationer. Med DSM-direktivet tildeles presseudgiverne rettigheder i forhold til udbydere af informationssamfundstjenesters onlineanvendelse af deres pressepublikationer. Kulturministeriet foreslår en direktivnær implementering, idet der er tale om en ny rettighed.

Det foreslås, at denne nye rettighed indsættes som en ny bestemmelse i § 52 c, stk. 1. Presseudgiverne tildeles med det foreslåede eneret i forhold til udbydere af informationssamfundstjenesters onlineanvendelse af pressepublikationer. Eneretten betyder, at presseudgiveren skal give samtykke til at pressepublikationer eftergøres online eller stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, svarende til ophavsretslovens § 2, stk. 1, og stk. 4, nr. 1. Om beskyttelsens indhold for så vidt angår 'eftergøres' henvises til bemærkninger til den gældende § 65, stk. 2, jf. § 1, nr. 32, i forslag til lov om ændring af ophavsretsloven fremsat den 2. oktober 2002.

Begrebet 'pressepublikation' dækker journalistiske publikationer, der udgives via ethvert medie, herunder i papirform. Som eksempler herpå kan nævnes dagblade, ugentlige eller månedlige magasiner af almen eller specialiseret karakter, herunder abonnementsbaserede magasiner, og nyhedswebsteder. Udover litterære værker kan pressepublikationer også omfatte andre typer værker og frembringelser som eksempelvis, og ikke udtømmende, fotografier og videoer.

Periodiske publikationer, som udgives med videnskabeligt eller akademisk formål, omfattes ikke af den foreslåede bestemmelse. Ligeledes finder beskyttelsen ikke anvendelse på websteder som eksempelvis blogs, der informerer som led i en aktivitet, der ikke udføres på initiativ af en tjenesteudbyder, f.eks. et nyhedsforlag, eller under dennes redaktionelle ansvar og kontrol.

Udgivere af pressepublikationer skal i henhold til DSM-direktivets betragtning nr. 55 forstås som tjenesteudbydere, f.eks. nyhedsforlag eller nyhedsbureauer, der udgiver pressepublikationer i direktivets forstand. Den retlige beskyttelse skal gælde udgivere af pressepublikationer, der er etableret i en medlemsstat og har deres vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedforeningssted inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Udgivernes eneret omhandler specifikt rettigheder i forhold til udbydere af informationssamfundstjenesters onlineanvendelse af udgivernes pressepublikationer. En informationssamfundstjeneste er i direktivet defineret med henvisning til artikel 1, stk. 1, litra b, i direktiv 2015/1535/EU, hvori en tjeneste er defineret som enhver tjeneste i informationssamfundet, dvs. enhver tjeneste, der normalt ydes mod betaling, og som teleformidles ad elektronisk vej på individuel anmodning fra en tjenestemodtager.

Der forstås ved 'teleformidling', at en tjeneste ydes, uden at parterne er til stede samtidig. Der forstås endvidere ved 'ad elektronisk vej', at en tjeneste fra afsendelsesstedet sendes og på bestemmelsesstedet

modtages ved hjælp af elektronisk databehandlingsudstyr (herunder digital komprimering) og datalagringsudstyr, og som udelukkende sendes, rutes og modtages via tråd, radio, optiske midler eller andre elektromagnetiske midler. Endeligt forstås der ved 'på individuel anmodning fra en tjenestemodtager', at en tjeneste ydes ved transmission af data på individuel anmodning.

Der er tale om en tidsbegrænset rettighed, som udløber to år efter udgivelse af pressepublikationen. Fristen beregnes fra den 1. januar året efter datoen for udgivelse af pressepublikationen. Det bemærkes, at der i medfør af betragtning nr. 56 er tale om pressepublikationer, der udgives via ethvert medie. Fristen gælder således også for pressepublikationer, der udelukkende offentliggøres online, og ikke udkommer i papirformat.

Den foreslåede § 52 c, stk. 1, berører på ingen måde rettigheder, der er indrømmet ophavsmænd og andre rettighedshavere med hensyn til de værker og andre frembringelser, der indgår i en pressepublikation. De i stk. 1 fastsatte rettigheder kan ikke påberåbes over for disse ophavsmænd eller andre rettighedshavere, og de kan ikke fratage dem deres ret til at udnytte deres værker og andre frembringelser uafhængigt af den pressepublikation, som de indgår i.

Det foreslås, at den indførte eneret i § 52 c, stk. 1, der betyder, at presseudgiveren skal give samtykke til at pressepublikationer eftergøres online eller stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, afgrænses i tråd med DSM-direktivets artikel 15, og at disse afgrænsninger opføres i den foreslåede § 52 c, stk. 2. Det foreslås herefter, at der i § 52 c, stk. 2, nr. 1, indføres en begrænsning i forhold til individuelle brugeres anvendelse, som er privat eller ikke foretages i kommercielt øjemed, som understreger, at den i stk. 1 indførte rettighed ikke påvirker privatbrugsreglen i ophavsretslovens § 12, og at individuelle brugeres private anvendelse eller individuelle brugeres anvendelse, som ikke foretages i kommercielt øjemed, ikke kan anses som udbydere af informationssamfundstjenesters online anvendelse.

Det foreslås endvidere, at rettigheden afgrænses i § 52 c, stk. 2, nr. 2, således, at brugen af hyperlinks ikke er omfattet af beskyttelsen. Et 'hyperlink' skal i denne kontekst forstås som et klikbart internetlink, der omdirigerer brugeren til en pressepublikation eller dele heraf på presseudgiverens platform. Andre typer af links er ikke omfattet af undtagelsen, og undtagelsen vedrørende hyperlinks giver ikke adgang til at anvende dele af en pressepublikation, idet en informationssamfundstjeneste ikke bør kunne omgå stk. 1, blot ved at udforme dele af en pressepublikation som et hyperlink.

I den foreslåede § 52 c, stk. 2, nr. 3, indføres en afgrænsning i forhold til enkelte ord eller meget korte uddrag af en pressepublikation. Den nye rettighed gælder således ikke i forhold hertil. Udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af enkelte ord eller meget korte uddrag af pressepublikationer må ikke undergrave de investeringer, som udgivere af pressepublikationer foretager i forbindelse med produktion af indhold. Det er ligeledes vigtigt, at indskrænkningen fortolkes på en sådan måde, at det ikke påvirker effektiviteten af den foreslåede rettighed. Kulturministeriet finder det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte en grænse for enkelte ord eller meget korte uddrag, da det vil bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Der henvises dog til U.2013.1782, hvor Højesteret konkluderede, at et tekstuddrag på 11 ord kan være ophavsretligt beskyttet. Det betyder efter Kulturministeriets vurdering, at enkelte ord eller meget korte uddrag nødvendigvis må være kortere end fastslået af Højesteret i U.2013.1782.

I den foreslåede § 52 c, stk. 3, understreges det, at den i § 52 c, stk. 1, indførte rettighed ikke påvirker de rettigheder, som ophavsmænd og andre rettighedshavere har til værker og andre frembringelser, som indgår i pressepublikationerne, herunder hvordan disse kan udnyttes uafhængigt af den pressepublikation, de indgår i. Hvis et værk eller en anden frembringelse indgår i en pressepublikation på grundlag af en ikkeeksklusiv licens, kan de rettigheder, der er fastsat i stk. 1, ikke påberåbes for at forbyde andre autoriserede brugeres anvendelse heraf. De i stk. 1 fastsatte rettigheder kan ikke påberåbes for at forbyde anvendelsen af værker eller andre frembringelser, hvis beskyttelse er udløbet. Udgivere af pressepublikationer kan således ikke påberåbe sig eneretten i § 52 c, stk. 1, over for ophavsmænd og andre rettighedshavere eller andre autoriserede brugere af de samme værker eller frembringelser. Dette bør ikke berøre aftaler, der indgås mellem udgiverne af pressepublikationer på den side og ophavsmænd og andre rettighedshavere på den anden side, jf. betragtning nr. 59.

I den foreslåede § 52 c, stk. 4, fremgår det, at ophavsmænd, hvis værker indgår i en pressepublikation, har ret til ret til at modtage en passende andel af indtægter for den i henhold til stk. 1 udnyttelse af dennes værker. Hvad der udgør en passende andel, bør vurderes i forhold til de indtægter, som presseudgiveren modtager for udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af deres pressepublikationer.

Indførslen af denne bestemmelse medfører ikke ændringer i allerede eksisterende rettigheder eller aftaler, f.eks. ansættelsesaftaler.

§ 52 d

Forslaget til § 52 d, stk. 1, indfører en ny specifik aftalelicens, hvormed pressepublikationer og de værker, som indgår heri, må eftergøres online eller stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, såfremt betingelserne for aftalelicens efter § 50 er opfyldt. Udbydere af informationssamfundstjenester kan således indgå aftale om klarering af rettigheder med en kollektiv forvaltningsorganisation, der er godkendt af Kulturministeriet, med henblik på eksemplarfremsstilling og tilrådgivningsstilling på demand.

Det foreslås i lighed med den generelle aftalelicens i § 50, stk. 2, at udgiveren af en pressepublikation i § 52 d, stk. 2, over for udbydere af informationssamfundstjenester kan nedlægge forbud mod anvendelse af pressepublikationen, hvis denne ikke ønsker at være omfattet af aftalen.

Kulturministeriet foreslår, at Ophavsretslicensnævnet i § 52 d, stk. 3, tildeles kompetence til at træffe afgørelse om, hvorvidt en organisation, der er godkendt efter § 50, stk. 4, til at indgå aftaler med aftalelicensvirkning omfattet af det foreslåede stk. 1, stiller urimelige vilkår for at indgå aftale. Nævnet kan fastsætte vilkårene, herunder vederlagets størrelse. Rimelighedsvurderingen bør foretages ud fra en samlet vurdering af den konkrete sags omstændigheder, idet der ved afgørelsen blandt andet bør lægges vægt på almene samfundsmæssige hensyn og konkurrenceretlige hensyn. Idet den foreslåede § 52 d ikke er underlagt direktivmæssige krav, finder Kulturministeriet det ikke hensigtsmæssigt, at nævnet vil kunne meddele tilladelsen i tilfælde af parternes uenighed. I lighed med de øvrige aftalelicensbestemmelser vil det være tilstrækkeligt, at nævnet kan træffe afgørelse om det rimelige vederlag og andre vilkår, men uden at have mandat til at meddele selve tilladelsen, som det dermed fortsat vil være op til rettighedshavernes organisation at tage stilling til.

§ 52 e

Den gældende ophavsretslov indeholder ikke specifik regulering af informationssamfundstjenester og onlineindholdsdelingstjenesters brug af ophavsretligt beskyttet materiale.

Det forslås, at der i § 52 *e* indsættes en ny bestemmelse, der har til formål at implementere artikel 17 i DSM-direktivet. Kulturministeriet foreslår en direktivnær implementering, hvor der lægges vægt på bestemmelsens formål, som er at sikre rettighedshaverne en bedre retstilling i forhold til at indgå aftale med onlineindholdsdelingstjenesteudbydere.

Den foreslåede § 52 *e*, stk. 1, indeholder definitionen af en onlineindholdsdelingstjeneste. Det er en konkret vurdering om en onlineindholdstjenesten lagrer og giver adgang til store mængder af beskyttet indhold. Vurderingen bør inkludere elementer såsom: tjenestens publikum og antallet af filer med ophavsretligt beskyttet indhold, som uploades af tjenestens brugere, jf. betragtning nr. 63. Det er en forudsætning, at en onlineindholdsdelingstjeneste, for at være omfattet af § 52 *e*, skal spille en vigtig rolle på markedet for onlineindhold ved at konkurrere med andre onlinetjenester såsom online lyd- og videostreamingtjenester om det samme publikum, jf. betragtning nr. 62.

Onlinetjenesten skal have som hovedformål eller et af sine hovedformål at lagre ophavsretligt beskyttet indhold og give brugere mulighed for at uploade og dele en stor mængde af ophavsretligt beskyttet indhold, jf. betragtning nr. 62. Ved fastlæggelsen af, om en tjeneste har denne type aktivitet som sit hovedformål, er den faktiske brug af tjenesten afgørende og ikke tjenestens selverklærede formål. Hensynet bag tjenestens aktiviteter skal være enten direkte eller indirekte at opnå fortjeneste og med henblik på dette formål organisere, promovere, markedsføre eller kategorisere indholdet med henblik på at tiltrække et større publikum. Direkte og indirekte fortjeneste vil eksempelvis kunne bestå i abonnementsordninger, reklamer, salg af data m.v.

Det fremgår af DSM-direktivets artikel 2, stk. 6, 2. afsnit, og betragtning nr. 62, at følgende ikke-udtømmende opstilling ikke betragtes som onlineindholdsdelingstjenester omfattet af § 52 *e*, da de f.eks. ikke handler med det formål at opnå direkte eller indirekte profit, eller fordi de ikke organiserer eller promoverer det materiale, der uploades til tjenesten: ikkeprofitbaserede onlineencyklopædier, ikkeprofitbaserede, uddannelsesrelaterede og videnskabelige databanker, platforme til udvikling af open source software og open source-delingsplatforme, udbydere af elektroniske kommunikationstjenester som defineret i direktiv (EU) 2018/1972, onlinemarkedspladser og virksomhed til virksomhed-cloudtjenester samt cloudtjenester, som gør det muligt for brugere at uploade indhold til egen personlig brug, cyberlockers, eller onlinemarkedspladser, hvis hovedaktivitet er onlinedetailhandel. Det samme gælder pirattjenester. Det bemærkes, at i tilfælde hvor § 52 *e* ikke finder anvendelse, gælder bestemmelsen i den gældende § 2. Tjenesterne, som ikke er omfattet af definitionen, kan ifalde ansvar efter de almindeligt gældende regler, herunder andre bestemmelser i ophavsretsloven, og tjenesterne kan blive mødt af forbud og påbud. E-handelslovens regler vil ligeledes kunne finde anvendelse, jf. betragtning nr. 64, 2. pkt., og betragtning nr. 66.

Den foreslåede § 52 *e*, stk. 2, præciserer, at de omfattede tjenester foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden, når de giver offentlig adgang til ophavsretligt beskyttet materiale, der uploades af deres brugere. Tjenesterne skal således indhente tilladelse fra de relevante rettighedshavere, jf. betragtning nr. 64. Præcisering berører ikke begrebet overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden andetsteds. Dette følger ligeledes af direktivets artikel 17, stk. 1, og betragtning nr. 14.

Reglen omfatter såvel lineær som non-lineær tilgængeliggørelse og dermed ligeledes livestreaming, jf. henvisningen i artikel 17, stk. 1, 2. afsnit, til Infosoc-direktivets artikel 3, stk. 1 og 2, samt betragtning nr. 64 og 65, hvori det nævnes, at tjenesterne foretager overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden. Begreberne overføring og tilrådighedsstillelse svarer til den gældende lovs § 2, stk. 4, nr. 1, men eftersom der er tale om en særbestemmelse, er betydningsindholdet ikke nødvendigvis det samme, jf. betragtning nr. 64.

Det følger af forslaget, at udbyderne af onlineindholdsdelingstjenester selv udfører en overføring til almenheden eller en tilrådighedsstillelse for almenheden, dvs. at de har et direkte ansvar for det, som brugerne uploader på platformen, uanset om dette involverer liveudsendelser eller on demand-tilrådighedsstillelse. Da der er tale om et direkte ansvar, finder e-handelslovens § 16 ikke anvendelse, jf. også artikel 17, stk. 3, i direktivet.

Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester kan ikke henholde sig til e-handelslovens § 16 for aktiviteter omfattet af nærværende bestemmelse. E-handelslovens § 16 ansvarsfritager informationssamfundstjenester under visse forudsætninger.

Følgende fremgår af e-handelslovens § 16: *"En tjenesteyder er ikke ansvarlig for oplagring af information eller for indholdet af den oplagrede information, når oplagringen sker på anmodning af en tjenestemodtager, der har leveret informationen, og hvis tjenesteyderen*
1) ikke har kendskab til den ulovlige eller skadevoldende aktivitet eller information og, for så vidt angår erstatningskrav, ikke har kendskab til forhold eller omstændigheder, hvoraf den skadevoldende aktivitet eller information fremgår, eller
2) fra det tidspunkt, hvor tjenesteyderen får et kendskab som nævnt i nr. 1, straks tager skridt til at fjerne informationen eller hindre adgangen til den.
Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse, når tjenestemodtageren handler under tjenesteyderens myndighed eller kontrol."

Det bemærkes endvidere, at ansvarsreglerne i e-handelsloven ikke finder anvendelse i forhold til den foreslåede bestemmelse, da denne indfører et direkte ansvar og ikke et medvirkensansvar; se i overensstemmelse hermed artikel 17, stk. 3. Anvendelsen af e-handelslovens § 16 på formål, der ikke er omfattet af nærværende bestemmelses anvendelsesområde, berøres ikke.

Den foreslåede § 52 e, stk. 2, medfører, at der skal indhentes tilladelse fra rettighedshaverne, jf. 2. afsnit i artikel 17, stk. 1. Det er ligeledes en betingelse for mulig ansvarsfrihed, at der først er søgt indhentet en tilladelse, dvs. en aftale med rettighedshaverne jf. artikel 17, stk. 4, litra a. Udgangspunktet er således, at udbyderne er ansvarlige og skal indhente rettighedshavernes tilladelse til den i stk. 2 nævnte handling.

Aftalerne efter stk. 2 bør være rimelige og sikre en rimelig balance mellem begge parter. Rettighedshaverne bør modtage et passende vederlag for anvendelsen af deres værker eller andre frembringelser. Der er derimod ikke pligt for rettighedshaverne til at indgå aftale, jf. betragtning nr. 61. I nogle tilfælde vil rettighedshaverne formentlig ikke finde det hensigtsmæssigt at indgå en aftale. Dette kan f.eks. skyldes, at rettighedshaverne ønsker at have kontrol over distribution af deres indhold og således ikke ønsker, at tjenestens brugere skal have mulighed for at uploade rettighedshavernes indhold.

Rettighedshaverne kan være skabende og udøvende kunstnere, film- og lydproducenter, broadcastere eller dem, der har erhvervet de pågældende rettigheder eller lignende. Med denne ændring er ikke tilsigtet en ændring af den eksisterende praksis i Danmark, hvor der i nogle tilfælde indgås aftaler individuelt og i andre indgås aftaler via kollektive forvaltningsorganisationer. Tjenesteudbyderne er forpligtet til at gøre deres bedste indsats for at opnå en tilladelse fra rettighedshaverne, herunder benytte Ophavsretslicensnævnet i det omfang, der er adgang hertil. Tjenesteudbyderne er ikke forpligtede til at indhente en tilladelse, men er i modsat fald ansvarlige for brug af værkerne, jf. også den foreslåede § 52 e, stk. 4.

I § 52 e, stk. 3, foreslås det, at tilladelsen angivet i § 52 e, stk. 2, ligeledes omfatter tjenestens brugere. Bestemmelsens skal ses i sammenhæng med direktivets artikel 17, stk. 2, og betragtning nr. 69, som angiver, at onlineindholdsdelingstjenesters tilladelser efter stk. 2 ligeledes skal omfatte de ophavsretligt relevante handlinger i forbindelse med brugeruploads. Dog således, at dette kun gælder, når brugerne ikke handler i kommercielt øjemed f.eks. ved at dele deres indhold uden nogen form for fortjeneste for øje, eller når de indtægter, der genereres af deres uploads, ikke er væsentlige i forhold til de ophavsretligt relevante handlinger af brugerne, som er omfattet af sådanne tilladelser. Til fastlæggelsen af, om aktiviteten kun skaber små indtægter, skal tjenesten give rettighedshaverne indsigt i, hvilket indhold der genererer betydelige indtægter, så rettighedshaverne kan sikre, at denne brug licenseres særskilt – enten via tjenesten eller med den enkelte bruger. Undlader tjenesten at give denne indsigt, bør tjenesten også licensere denne brug. Indtægterne fra aktiviteten skal ikke ses isoleret men i sammenhæng med de indtægter, den uploadende bruger i øvrigt oppebærer som følge af upload af indholdet.

En tilladelse, som omfatter onlineindholdsdelingstjenestens ikke-kommercielle brugere, kan f.eks. være den situation, hvor en bruger uploader en hjemmevideo til en onlineindholdsdelingstjenestes platform, og hjemmevideoen indeholder enten et musikværk eller billedkunst, hvor ingen ophavsretlige undtagelser/indskrænkninger finder anvendelse. Tilladelsen kan, men skal ikke, omfatte brugere, som agerer i kommercielt øjemed, eller som har betydelige indtægter.

Brugerne af en onlineindholdsdelingstjenestes platform opnår ikke en bedre ret, end hvad der er aftalt mellem udbyderen og rettighedshaverne. Hvis aftalen mellem onlineindholdsdelingsplatformen og rettighedshaveren indeholder begrænsninger i anvendelsen af værker og beskyttede frembringelser, gælder disse begrænsninger på samme måde for brugerne af tjenesten, jf. betragtning nr. 69.

Den foreslåede bestemmelse vedrører kun de handlinger, som er omfattet af § 52 e, stk. 2, dvs. overføring til almenheden og tilrådighedsstillelse for almenheden, og f.eks. ikke retten til eksemplarfremsstilling eller brugernes eventuelle download.

Der er ikke i direktivteksten en henvisning til kollektive licenser med en udvidet virkning. Kulturministeriet finder imidlertid, at bestemmelsen giver anledning til at gøre opmærksom på muligheden for at indgå aftale med aftalelicensvirkning jf. den generelle aftalelicens i § 50, stk. 2, således at alle rettigheder inden for en rettighedskategori kan være omfattet af en tilladelse fra rettighedshaverne til onlineindholdsdelingstjenesten.

I det omfang, at brugerne har indhentet særskilt tilladelse fra rettighedshaverne til de pågældende uploads og tilrådighedsstillelse, vil tjenesten ikke begå noget retsstridigt. Dette dog under forudsætning af, at tjenestens overføring er omfattet af tilladelsen. Det bemærkes, at der ikke gælder nogen formodning for, at brugerne har klareret alle relevante rettigheder, jf. betragtning nr. 69.

Den foreslåede § 52 e, stk. 4, indfører en særlig ansvarsordning i tilfælde af, at tjenesten ikke har indgået en aftale med rettighedshaverne efter stk. 1. Tjenesten kan således være ansvarsfri, såfremt den har opfyldt en række betingelser.

Betingelserne i § 52 e, stk. 4, litra a-c, er kumulative. Af litra a-c fremgår det, at udbyderen af onlineindholdsdelingstjenesten skal "have gjort sit bedste" (i overensstemmelse med høje branchestandarder) for at opnå forskellige mål, f.eks. at indhente tilladelse fra rettighedshaveren eller at forhindre, at værker m.v. er tilgængelige på platformen. At udbyderen skal "have gjort sit bedste" skal forstås således, at udbyderen "har taget alle de skridt, som en påpasselig erhvervsdrivende ville tage" for at opfylde erhvervsmæssige diligenspligt, som følger af bestemmelsen, jf. betragtning nr. 66. Bestemmelsen vedrører såvel frembringelser som værker, også når sidstnævnte anvendes i alternative versioner, f.eks. optagelser fra live-koncerter eller cover-versioner.

Udtrykket "gjort sit bedste" må sprogligt forstås som at være en strengere standard end f.eks. "taget rimelige skridt", ligesom "høje branchestandarder" er en strengere norm end blot "branchestandarder". Disse høje branchestandarder bør løbende drøftes mellem rettighedshaverne og tjenesteudbydere. Det følger heraf, at en standard, som er udviklet ensidigt af tjenesteudbydere, ikke vil kunne anses for at være "branchestandarden".

Det er en forudsætning for eventuel ansvarsfritagelse for tjenesten, at denne først har forsøgt at indhente tilladelse fra rettighedshaverne. Det foreslås i § 52 e, stk. 4, litra a, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenesterne skal have gjort deres bedste indsats for at opnå en tilladelse fra rettighedshaverne. Bestemmelsen fastlægger ikke de kommercielle vilkår, som skal gælde mellem parterne. Der kan således være tilfælde, hvor parterne ikke kan blive enige om brug af værker eller frembringelser, og en udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste er således ikke forpligtet til at indgå licenser uanset vilkårene. Udbyderen vil dog derimod næppe kunne afslå vilkår, der er almindelige for tjenester af lignende art eller type, og samtidig kunne siges at have gjort sit bedste for at have indgået en aftale med rettighedshaverne. Herudover bør tjenesten også benytte muligheden for at benytte Ophavsretslicensnævnet med henblik på aftaleindgåelse i det omfang, der er adgang hertil. Når der indgås licensaftaler, vil der efter omstændighederne være mulighed for at sikre en bred rettighedsklarering gennem aftalelicensordningen, jf. den generelle aftalelicens i § 50, stk. 2.

Det foreslås i § 52 e, stk. 4, litra b, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenester – i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt – skal have gjort deres bedste for at sikre, at specifikke værker og andre frembringelser, for hvilke rettighedshaverne har givet tjenesteudbydere relevante og nødvendige oplysninger enten direkte eller indirekte, ikke er tilgængelige.

Der er tale om en "notice-and-stay-down forpligtelse", hvilket betyder, at når en rettighedshaver har givet oplysninger om et specifikt værk eller en specifik frembringelse til udbyderen af onlineindholdsdelingstjenester, så skal udbyderen sikre, at det pågældende værk eller den pågældende frembringelse ikke i fremtiden er tilgængelig på tjenesten.

Det løbende samarbejde mellem tjenesten og rettighedshaverne bør omfatte fastlæggelse af, hvilke oplysninger rettighedshaverne skal give tjenesten og således anses for "relevante og nødvendige". Særligt bemærkes, at bestemmelsen beskytter såvel værker som andre beskyttede frembringelser, og at relevante og nødvendige oplysninger om et værk derfor skal være tilstrækkeligt til, at tjenesten er forpligtet efter stk. 4,

litra b og c. En rettighedshaver kan blive bedt om at sandsynliggøre, at vedkommende er hel eller delvis rettighedshaver til et værk eller en frembringelse. I den forbindelse finder formodningsreglen i den gældende ophavsretslovs § 7, stk. 1, anvendelse, ligesom udskrifter m.v. fra forvaltningsorganisationers databaser må anses for tilstrækkelig dokumentation.

En rettighedshaver kan notificere om et værk eller en specifik indspilning m.v. Afhængig af rettighedstypen kan en notifikation dreje sig om værket som sådant, hvorefter tjenesteudbyderens er ansvarlig for, at værket ikke uploades på ny, uanset om det sker i samme indspilning eller andre indspilninger. Det er således ikke nok at forhindre, at samme indspilning uploades, da der skal tages hensyn til bl.a. rettighedshavernes størrelse og typen af deres værker og andre frembringelser, jf. betragtning nr. 66. Det er ikke et krav, at hele værket m.v. er uploadet. Notifikation om et allerede uploadet værk er berettiget blot et uddrag af værket m.v. kan findes på tjenesten. Onlineindholdsdelingstjenesten kan ikke i forbindelse med en notifikation kræve specifikke oplysninger, som ikke er nødvendige for, at tjenesten selv kan identificere, hvor et værk m.v. måtte være uploadet. De oplysninger, som rettighedshaverne skal give, er de ”relevante og nødvendige oplysninger”. Det bemærkes, at der med udtrykket ”relevante og nødvendige oplysninger” ikke er tilsigtet en yderligere forpligtelse end den, der sædvanligvis gælder for rettighedshavere, når disse dokumenterer deres værker og frembringelser over for udbydere. Det er tilstrækkeligt i forhold til notifikationen, at en rettighedshaver repræsenterer en del af rettighederne til værket m.v., jf. herved den gældende § 6 i ophavsretsloven om fællesværker. Dette forudsætter dog, at rettighedshaveren har rettigheder til den pågældende type udnyttelse, hvis rettighederne er delt på flere rettighedshavere.

Notifikation kan gives af rettighedshaveren selv eller en repræsentant for denne. Dette kan f.eks. være en kollektiv forvaltningsorganisation eller en faglig organisation, som vedkommende er medlem af, eller en anden organisation, som repræsenterer rettighedshaverne på området f.eks. en trusted notifier dvs. en tredjemand, der varetager rettighedshavernes interesser i forhold til den pågældende brug. En faglig organisation formodes f.eks. at have retten til at give notifikation på vegne af sine medlemmer. Det samme gælder kollektive forvaltningsorganisationer, når brugen falder inden for det udnyttelsesområde, hvor organisationen repræsenterer rettighedshaveren.

Den foreslåede § 52 e, stk. 4, litra c, er en notice and stay down-bestemmelse. Ved notifikation er det således tjenestens ansvar at sikre, at værket eller frembringelsen ikke bliver uploadet igen. Bestemmelsen indebærer både en ”notice-and-take-down” og en ”notice-and-stay-down”-forpligtelse. Ved fortolkningen af begreberne ”tilstrækkeligt begrundet meddelelse” og ”hurtig” bør inddrages den forståelse, der er indarbejdet i eventuelle standardiserede procedurer, som er udviklet i samarbejde mellem rettighedshaverne og tjenesterne. Da der er tale om, at platformene ikke blot skal tage f.eks. ”rimelige skridt”, men gøre sit bedste i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt, skal indholdstjenesten reagere med det samme efter, at den har fået notifikation fra rettighedshaverne, med mindre der foreligger særlige omstændigheder. Hvis rettighedshaverne gentagne gange notificerer det samme værk eller den samme frembringelse, kan dette ses som en indikation for, at betingelsen ikke er opfyldt.

I artikel 2, litra h, i direktiv 2005/29/EF om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre markeds defineres erhvervsmæssig diligenspligt som standarden for de særlige færdigheder og den omhu, som en erhvervsdrivende med rimelighed kan forventes at udvise over for forbrugerne, og som skal stå i et rimeligt forhold til hæderlig markedspraksis og/eller det generelle princip om god tro inden for den erhvervsdrivendes virkefelt.

Den nærmere forståelse af indholdet af ”bedste indsats” kan fastsættes i brancheaftaler og interessentdialoger med repræsentation fra både tjenesteudbydere og rettighedshavere, jf. betragtning nr. 66, 2. afsnit, og artikel 17, stk. 10. En ”branchestandard” forudsætter dialog mellem tjenesten og rettighedshaverne og kan ikke fastsættes ensidigt eller som følge af praksis fra tjenesten. ”Bedste indsats” og ”gjort deres bedste” udgør en dynamisk norm, som en tjeneste skal kunne påvise at have levet op til, såfremt den skal opnå ansvarsfrihed efter denne bestemmelse. Normen sættes af en høj branchestandard og i samarbejde med rettighedshaverne under hensyntagen til bedste praksis i branchen og effektiviteten af de foranstaltninger, der er truffet på baggrund af alle relevante faktorer og udviklinger, samt til proportionalitetsprincippet. Der er tale om en dynamisk, retlig standard.

Af betragtning nr. 66, 2. afsnit, fremgår det, at i vurderingen af, om tjenesten har ydet ”bedste indsats”, bør en række elementer tages i betragtning, såsom tjenestens størrelse, den nyeste viden om eksisterende midler til at forhindre adgang til uautoriseret ophavsretligt beskyttet indhold, herunder potentielle fremtidige udviklinger, for at forhindre adgang til forskellige typer indhold til rådighed, samt sådanne midlers omkostninger for tjenesterne. Det følger heraf, at tjenesterne bør foretage nødvendig IT-udvikling, som ikke er disproportional, for at leve op til normen.

Bestemmelsen er teknologineutral og skal fortolkes dynamisk.

Af betragtning nr. 66 fremgår det, at såfremt rettighedshaverne ikke giver udbydere af onlineindholdsdelingstjenester de relevante og nødvendige oplysninger om deres specifikke værker eller andre frembringelser, eller såfremt rettighedshaverne ikke har fremsendt nogen meddelelse om blokering af adgang til eller fjernelse af specifikke uautoriserede værker eller andre frembringelser, således at disse udbydere ikke er i stand til at gøre deres bedste indsats for at forhindre adgang til uautoriseret indhold på deres tjenester i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt, bør sådanne tjenesteudbydere ikke være ansvarlige for uautoriserede handlinger i form af overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden af sådanne uidentificerede værker eller andre frembringelser.

Onlineindholdsdelingstjenesternes ansvar i henhold til den foreslåede § 52 e, stk. 4, litra b og c, og betragtning nr. 68 indebærer, at ’bedste indsats’ bl.a. indbefatter, at onlineindholdsdelingstjenesterne stiller de værktøjer, som benyttes til at sikre, at ophavsretligt beskyttet indhold ikke er tilgængeligt, til rådighed for alle relevante parter.

Det bemærkes, at tjenesternes forpligtelser i denne bestemmelse ikke bør føre til blokering af adgangen til ikkekrænkende indhold, herunder værker eller andet beskyttet materiale, hvis brug er omfattet af en licensaftale eller en undtagelse fra eller en indskrænkning af ophavsretten og beslægtede rettigheder, jf. direktivets betragtning 66. Herudover bør forpligtelserne ikke føre til en generel overvågningsforpligtelse jf. direktivets artikel 17, stk. 8, og betragtning nr. 66. Det bemærkes, at den overvågning af upload af konkret indhold, der er nødvendig for at leve op til stk. 4, litra b og c, efter EU-retten, således f.eks. C-18/18, Facebook, ikke er udtryk for en generel overvågningsforpligtelse.

Ansvarsordningen berører ikke retsmidler, der eksisterer i national ret for andre tilfælde end ansvar for krænkelse af ophavsrettigheder, eller muligheden for, at nationale domstole eller administrative myndigheder kan udstede påbud i overensstemmelse med EU-retten, jf. betragtning nr. 66.

Ansvarsordningen i forslaget til § 52 e, stk. 4, skal ses i sammenhæng med proportionalitetsprincippet, som foreslås indsat i lovtekstens § 52 e, stk. 5, jf. nedenfor.

Den foreslåede § 52 e, stk. 5, medfører et proportionalitetsprincip ved vurderingen af tjenestens forpligtelser efter stk. 4, litra a-c, med henblik på ansvarsfritagelse. Som angivet i bestemmelsen, giver det grundlag for at lempe forpligtelserne på grund af tjenestens 1) type, 2) (lille) publikum, 3) (lille) størrelse og 4) (særlige) type af værker eller andre frembringelser og som følge af tilgængeligheden af egnede og effektive midler og deres omkostninger for tjenesteudbydere. Af betragtning nr. 66 fremgår det endvidere, at forskellige midler til at forhindre adgang til uautoriseret ophavsretligt beskyttet indhold kan være egnede og proportionale afhængig af typen af indhold. Eksempelvis vil en lille tjeneste, hvis formål er at give dens brugere adgang til at uploade fotografier, ikke have de samme forudsætninger for at have samme effektive midler til rådighed – såsom indholdsgenkendelsesteknologi - fsva. uploadet musikindhold, som en større tjeneste, hvis formål er at give sine brugere adgang til upload af musikvideoer, vil have. Det vil sige, hvor atypisk indhold uploades til en lille tjeneste. Ethvert skridt, som tjenesteudbydere tager, bør være effektivt i forhold til de forfulgte mål, men bør ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå målet om at forhindre og sætte en stopper for adgangen til uautoriserede værker og andre frembringelser. Bestemmelsen må ikke føre til en generel lempelse af indsatsen for musikværker, når disse er løsrevet fra produktioner, dvs. når tekst og melodi ikke er knyttet op på en specifik indspilning af sangen.

I § 52 e, stk. 6, foreslås en forpligtelse for tjenesten til at stille en klageordning til rådighed for sine brugere. Efter artikel 17, stk. 9, har medlemsstaterne en forpligtelse til navnlig at sikre, at brugere har adgang til en domstol eller en anden relevant retslig myndighed for at påberåbe sig brugen af en undtagelse fra eller en indskrænkning af reglerne om ophavsret og beslægtede rettigheder. For at sikre en smidig løsning af de konflikter, som måtte opstå på dette område, finder Kulturministeriet det mest hensigtsmæssigt at give mulighed for at indbringe eventuelle tvister for Ophavsretslicensnævnet. Ophavsretslicensnævnet besidder særlige kompetencer inden for det ophavsretlige område, hvilket vil være tvisternes omdrejningspunkt, hvorfor Ophavsretslicensnævnet på begæring vil kunne tage stilling til tvister om retmæssigheden af blokeringer. I lyset af formålet med artikel 17 og strukturen i artikel 17, stk. 9, bør en klage ikke føre til, at det pågældende materiale er tilgængeligt under behandlingen af sagen.

Det er anført i artikel 17, stk. 9, 2. afsnit, at hvis rettighedshaverne anmoder om, at adgangen til deres specifikke værker eller andre frembringelser blokeres, eller at disse værker eller andre frembringelser fjernes, skal de behørigt begrunde deres anmodninger. Dette følger allerede af de i stk. 4 nævnte forpligtelser for rettighedshaverne til at levere de relevante og nødvendige oplysninger. Det følger videre af artikel 17, stk. 9, 2. afsnit, at klager, der indgives i henhold til den i stk. 6 foreslåede ordning, skal behandles uden unødigt forsinkelse, og klageafgørelser om at blokere adgangen til eller fjerne indhold, der er uploadet, skal underkastes menneskelig kontrol. Det bemærkes, at samarbejdet ikke bør føre til identifikation af individuelle brugere eller behandling af personoplysninger, medmindre det sker i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF (15) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 (16), jf. betragtning nr. 70.

Ud over klager til Ophavsretslicensnævnet kan tvister om uberettiget blokering også behandles af domstolene. Det vil efter de almindelige regler være muligt at indbringe sager ved domstolene. Det bemærkes, at klageadgangen alene gælder tvister om, at brugen ikke udgør en ophavsretlig krænkelse, fx om brugen er omfattet af en undtagelse i ophavsretsloven, jf. den foreslåede § 52 e, stk. 10. Såfremt indholdet er tilgængeligt under klagesagen kan tjenesten ifalde ansvar for den ulovlige brug, hvis klagesagen eller

tvistløsningen falder ud til rettighedshavernes fordel. Det følger heraf, at tvivl om, hvorvidt en brug er omfattet af en undtagelsesbestemmelse i ophavsretsloven, bør komme rettighedshaverne til gode under behandlingen af klagesagen og den eventuelle efterfølgende behandling af tvisten ved Ophavsretslicensnævnet, således at det uploadede indhold ikke er tilgængeligt under klagesagen.

Den foreslåede § 52 e, stk. 7, medfører en forpligtelse for tjenesten til at levere oplysninger til rettighedshaverne. Som beskrevet i direktivets betragtning nr. 68 bør tjenesterne på rettighedshavernes anmodning give fyldestgørende oplysninger om, hvilken type foranstaltninger der er truffet, og hvordan de er truffet. Oplysninger bør være så specifikke, at de sikrer rettighedshaverne en tilstrækkelig gennemsigtighed, uden at det påvirker udbydere af onlineindholdsdelingstjenesters forretningshemmeligheder.

Informationspligten kan ikke fraviges ved aftale, men der kan træffes specifikke aftaler om, hvilke oplysninger der skal gives. Det bemærkes, at det i lovteksten er præciseret, at oplysningerne til rettighedshaverne skal være ”tilstrækkeligt præcis”, jf. betragtning nr. 68. I tilfælde, hvor rettighedshaverne er repræsenteret af en kollektiv forvaltningsorganisation, finder ophavsretslovens § 52 b anvendelse med den virkning, at tjenesterne skal levere rapporteringsdata, og Ophavsretslicensnævnet kan afgøre hvilke rapporteringsdata, forvaltningsorganisationen har krav på. En tilsvarende forpligtelse findes for multiterritoriale licenser for onlinemusikrettigheder efter § 28, stk. 2, i lov om kollektiv forvaltning af ophavsret. Tjenesten bør facilitere, at uploaderne har adgang til enkle procedurer for at oplyse – om muligt ved unikke værksidentifikatorer, f.eks. ISWC – om, hvilke værker og eventuelle frembringelser, der indgår i det uploadede indhold.

Forslaget til § 52 e, stk. 8, har til formål at gennemføre direktivets artikel 17, stk. 7.

Artikel 17, stk. 7, 2. afsnit, fastsætter en særlig ordning for nye tjenesteudbydere med begrænset omsætning og publikum. Denne bør komme reelle nye virksomheder til gode og ophører med at gælde tre år efter, at tjenesten først er blevet tilgængelig online i Unionen. 3-års fristen gælder for hele EU. Undtagelsen gælder ikke, hvis tjenesten har været eksisterende i minimum ét EU-land (Danmark eller et andet EU-land) i tre år, jf. også betragtning nr. 67. Betragtning nr. 67 tilsiger, at ordningen ikke bør misbruges gennem arrangementer, der tager sigte på at forlænge dens fordele ud over de første tre år, og at den navnlig ikke bør finde anvendelse på nyoprettede tjenesteydelser eller tjenesteydelser som leveres under et nyt navn, men som viderefører en aktivitet fra en allerede eksisterende udbyder af onlineindholdsdelingstjenester, som ikke længere er eller kan være omfattet af denne ordning.

Det følger ikke direkte af direktivet, hvem der har bevisbyrden for, at en udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste opfylder betingelserne for at være omfattet af den lempeligere ansvarsordning i direktivets artikel 17, stk. 7. Da der er tale om en særlig undtagelse til hovedreglen i artikel 17, stk. 5, og da udbyderne vil være nærmest til at kunne dokumentere, at de opfylder betingelserne, præciseres det i forslaget til § 52 e, stk. 8, at udbyderen skal påvise, at de opfylder betingelserne for at være omfattet af reglerne.

Ved beregning af den årlige omsætning i henhold til stk. 8 foretages denne i henhold til Kommissionens henstilling 2003/361/EF. Omsætningsgrænsen gælder for tjenestens omsætning i hele EU.

Det bemærkes, at de af stk. 8 omfattede tjenester uanset ordningen kan blive mødt af forbud og påbud, jf. betragtning 66, 1. afsnit. Dette svarer til, at reglerne i e-handelslovens om ansvarsfrihed i §§ 14-16 heller ikke har berørt de danske regler om foreløbige retsmidler.

Den foreslåede § 52 e, stk. 9, har til formål at gennemføre artikel 17, stk. 7, i direktivet, hvor det fremgår, at samarbejdet mellem tjenesterne og rettighedshaverne ikke må føre til blokering af indhold, når dette ikke udgør en ophavsretlig krænkelse.

I den foreslåede § 52 e, stk. 9, indføres også en informationsforpligtelse for tjenesterne til at informere brugerne i deres vilkår og betingelser om, at brugerne kan anvende værker og andre frembringelser i henhold til undtagelser fra eller indskrænkninger i ophavsretten og beslægtede rettigheder. Der er tale om en informationsforpligtelse for udbyderne af onlineindholdsdelingsplatformene over for brugerne af tjenesten. Bestemmelsen har bl.a. til formål at sikre, at brugerne af tjenestens har kendskab til de undtagelser, der bl.a. findes i ophavsretslovens § 22 og forslaget til § 52 e, stk. 10. Manglende overholdelse af bestemmelsen kan på samme måde som informationsforpligtelsen føre til bødestraf, jf. ophavsretslovens § 76.

Den foreslåede § 52 e, stk. 10, har til formål at gennemføre de ophavsretlige undtagelser, som angivet i Artikel 17, stk. 7. Artikel 17, stk. 7, nævner konkret undtagelserne a) citater, kritik, anmeldelser og b) anvendelse med henblik på karikatur, parodi eller pastiche.

De i artikel 17, stk. 7, litra a, oplistede undtagelser henviser til Infosoc-direktivets artikel 5, stk. 3, litra d. Disse undtagelser er indeholdt i den gældende § 22 i ophavsretsloven.

De i artikel 17, stk. 7, litra b, oplistede undtagelser henviser til artikel 5, stk. 3, litra k, i Infosoc-direktivet – dvs. brug af karikaturer, parodier eller pastiche. Disse undtagelser til ophavsretten finder anvendelse i dansk ret, selvom ophavsretsloven ikke indeholder en udtrykkelig angivelse af dette. Gældende ret er således i overensstemmelse med direktivets artikel 17, stk. 7, litra b, jf. f.eks. forarbejderne til ophavsretslovens § 3 i Folketingstidende 1959-60, A, sp. 2691-2629, gengivet i U.2014.1739: ”Det bør fremhæves, at bestemmelsen ikke vil være til hinder for fremførelsen eller udgivelsen af parodier eller travestier, idet der for disses tilladelighed må siges at være fast tradition”. Domstolene har i flere domme arbejdet med en ulovbestemt undtagelse for parodier m.v., se f.eks. U.2009.875Ø (Bjørn Nørgaard) og U.2013.1704Ø (Hornsleths collage).

For at sikre at Danmark lever op til forpligtelserne i artikel 17, stk. 7, foreslås en ny undtagelse i ophavsretslovens § 52 e, stk. 10, hvoraf følger, at brugere af onlineindholdsdelingstjenester må uploade og stille brugergenereret indhold, der indeholder værker, til rådighed på onlineindholdsdelingstjenesterne, når dette sker med henblik på karikatur, parodi eller pastiche.

Undtagelsen gælder både for den eksemplarfremstilling og den tilgængeliggørelse for almenheden, som brugeren måtte foretage i forbindelse med, at indhold uploades og stilles til rådighed af brugeren på onlineindholdsdelingstjenesterne. Undtagelsen gælder dog ikke i videre omfang end, hvad der følger af artikel 17. Dette betyder f.eks., at handlinger, der ikke er forbundet hermed, f.eks. download, ikke er omfattet af undtagelsen. Det samme gælder eksemplarfremstilling, som går forud for upload handlingen.

Det afhænger af en konkret vurdering, om der foreligger karikatur, parodi eller pastiche, hvor der bl.a. skal tages højde for tretrinstesten i Infosoc-direktivets artikel 5, stk. 5, hvoraf følger, at undtagelserne kun må anvendes i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af værket eller andre frembringelser og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshaverens legitime interesser.

Ophavsretslovens almindelige regler gælder også for den brug, der tillades efter forslaget til § 52 e, stk. 10. Dette vil sige, at ophavsretslovens §§ 3 og 11 skal respekteres af brugeren. Dette indebærer bl.a., at når et værk m.v. anvendes i henhold til undtagelsen, er det ikke tilladt at fremstille eksemplarer på grundlag af en gengivelse af værket i strid med § 2 eller på grundlag af en omgåelse af en teknisk foranstaltning i strid med ophavsretslovens § 75 c, stk. 1, jf. § 11, stk. 3, 1. pkt. Der gælder således også for denne undtagelse et princip om lovligt forlæg.

Den foreslåede bestemmelse i § 52 c vil betyde, at udgivere af pressepublikationer opnår en selvstændig 2-årig ret i forhold til brug på internettet af tjenester, som samler pressepublikationer, således at disse nyhedsaggregatorer skal indgå aftale med udgiverne. Bestemmelsen undtager visse former for brug af pressepublikationer og sikre et rimeligt vederlag til ophavsmænd, hvis værker indgår i pressepublikationen.

Baggrunden for forslaget er, at gennemføre DSM-direktivets artikel 15, som tildeler udgivere af pressepublikationer en eneret, når pressepublikationerne bruges af informationssamfundstjenester.

Den foreslåede bestemmelse i § 52 d vil betyde, at der kan indgås aftalelicens på området dækket af den foreslåede § 52 c. Dette indebærer, at tjenester, som benytter pressepublikationer, kan indgå en enkelt aftale, som dækker alle udgavernes rettigheder under forudsætning af at betingelserne for aftalelicens er mødt. Bestemmelsen medfører dog også, at en udgiver har mulighed for at vælge at stå uden for aftalen og hindre at dennes rettigheder benyttes i henhold til den pågældende aftale. Endelig betyder bestemmelsen, at Ophavsretslicensnævnet har kompetence til at træffe afgørelser vedrørende de pågældende aftaler.

Baggrunden for forslaget er, at skabe et nemt og ubureaukratisk klareringsværktøj for informationssamfundstjenesters brug af pressepublikationer.

Den foreslåede bestemmelse i § 52 e vil betyde, at onlineindholdsdelingstjenester er direkte ansvarlige for deres brugeres upload til deres platform og således forpligtet til at indgå aftale med rettighedshaverne – herunder på vegne af tjenestens brugere - medmindre onlineindholdsdelingstjenesten efter at have forsøgt at indgå aftale har taget visse skridt for at sørge for at indhold med rettighedshavernes rettigheder ikke er tilgængelig på tjenesten. De pågældende skridt vil være underlagt en proportionalitetsvurdering og der vil være lempeligere krav for nye tjenester. Den foreslåede bestemmelse vil endvidere betyde, at onlineindholdsdelingstjenester skal stille en klageordning til rådighed for sine brugere med adgang til at klage til Ophavsretslicensnævnet, samt levere oplysninger til rettighedshaverne om brug af rettigheder, sikre at lovligt uploadede værker ikke blokeres og informere brugerne om adgangen til at benytte ophavsretlige optagelser. Endelig betyder den foreslåede bestemmelse, at tidligere ulovfæstede undtagelser til ophavsretten kodificeres i forhold til brug på onlineindholdsdelingstjenester.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.1.3.

Til nr. 10

Det fremgår af ophavsretslovens § 66, stk. 2, og § 67, stk. 2, at henholdsvis lyd- og billedproducenter ikke har rettigheder i forhold til kabelretransmission efter den gældende § 35, stk. 1, da bestemmelserne ikke indeholder en henvisning til § 35, stk. 1.

Forslaget indebærer en ændring af § 66, stk. 2, og § 67, stk. 2.

Forslaget til ændring af stk. 2 i §§ 66 og 67, som henviser til de bestemmelser i ophavsretsloven, hvorefter lyd- og billedproducenter har rettigheder m.v., betyder, at der vil blive henvist til den foreslåede § 35, stk. 1, som både indeholder den udnyttelse vedrørende udsendelse på anden måde end klassisk retransmission, som før var omfattet af den gældende § 35, stk. 4, hvor lyd- og billedproducenterne havde rettigheder, men også det dækningsområde, som den gældende § 35, stk. 1, dækker i form af viderespredning over kabelanlæg og på samme måde videreudsending ved hjælp af radioanlæg, hvor lyd- og billedproducenters rettigheder efter gældende ret er undtaget.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at lyd- og billedproducenter har lovmæssigt krav på vederlag på linje med andre rettighedshavere efter § 35, stk. 1.

Baggrunden for forslaget er at ligestille lyd- og billedproducenter med andre rettighedshavere i forbindelse med, at retransmissionsformer flyttes fra § 35, stk. 4, hvor producenterne efter gældende ret har rettigheder, til § 35, stk. 1, hvor producenterne hidtil ikke har haft rettigheder.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 11

Det fremgår af den gældende ophavsretslovs § 66, stk. 3, og § 67, stk. 3, at henholdsvis lyd- og billedproducenters rettigheder indskrænkes i relation til kabelviderespredning efter den gældende § 35, stk. 1.

Forslaget indebærer en ændring af § 66, stk. 3, og § 67, stk. 3.

Forslaget om at ophæve stk. 3 i §§ 66 og 67 har til formål at kodificere praksis i forhold til lyd- og billedproducenters forhold og således opretholde status quo for så vidt angår økonomi og vederlagsfordeling i forhold til den velfungerende retransmissionsordning. Forslaget sikrer lyd- og billedproducenters rettigheder på det fulde retransmissionsområde efter den nye § 35. Ændringerne i §§ 66 og 67 skal således ses i sammenhæng med de øvrige forslag.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at lyd- og billedproducenter har ret til vederlag på linje med andre rettighedshavere efter § 35, stk. 1, om videreudsendelse.

Baggrunden for forslaget er at ligestille lyd- og billedproducenter med andre rettighedshavere i forbindelse med, at retransmissionsformer flyttes fra § 35, stk. 4, hvor producenterne efter gældende ret har rettigheder, til § 35, stk. 1, hvor producenterne hidtil ikke har haft rettigheder.

Om baggrunden for og Kulturministeriets overvejelser i forhold til bestemmelsen henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.3.

Til nr. 12

Det fremgår af den gældende ophavsretslovs § 76, stk. 1, at den, som forsætligt eller groft uagtsomt overtræder en af de i § 76, stk. 1 nr. 1-6 oplistede bestemmelser, straffes med bøde. Det fremgår af den gældende § 83, stk. 1, at den, som forsætligt eller uagtsomt overtræder en af de i §§ 76 eller 77 nævnte bestemmelser, skal betale 1) et rimeligt vederlag til den forurettede for udnyttelsen og 2) en erstatning til den forurettede for den yderligere skade, om overtrædelsen har medført.

Forslaget indebærer en ændring af § 76, stk. 1, og medfører, at ophavsretslovens håndhævelsesbestemmelser også finder anvendelse ved overtrædelse af de foreslåede §§ 52 c og 52 e.

Baggrunden for forslaget er, at når en informationssamfundstjeneste eller udbyder af en onlineindholdsdelingstjeneste er ansvarlig i medfør af §§ 52 c, eller 52 e, bør den kunne idømmes en bøde, ligesom det er tilfældet ved andre ophavsretskrænkelser.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at overtrædelse af de foreslåede bestemmelser i §§ 52 c og 52 e medfører, at rettighedshaverne har krav på rimeligt vederlag og erstatning for yderligere skade.

Til nr. 13

Af den gældende § 86 fremgår beskyttelsesområdet for nærtstående rettigheder.

Forslaget indebærer en ændring af § 86.

Forslaget medfører, at kun pressepublikationer, der er publiceret af udgivere, der har hovedsæde i et land inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområdet, omfattes af den foreslåede § 52 c, jf. § 1, nr. 9.

Formålet med bestemmelsen er at gennemføre artikel 15 i DSM-direktivet vedrørende beskyttelse af pressepublikationer.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at den nye nærtstående rettighed i den foreslåede § 52 c dækker udgivere inden for det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og således kun kan gøres gældende af disse.

Til nr. 14

Det fremgår af overskriften til den gældende § 87, at de efterfølgende bestemmelser vedrører særlige bestemmelser om radio- og fjernsynsudsendelser via satellit.

Forslaget medfører en justering af *overskriften* før § 87, således at den kan rumme både §§ 87 og 87 a, jf. lovens § 1, nr. 15.

Til nr. 15

Det fremgår af den gældende § 87, at radio- og fjernsynsudsendelser via satellit anses for at finde sted i Danmark – et afsenderlandsprincip – hvis de programbærende signaler, som er bestemt til modtagning af almenheden, under et radio- eller fjernsynsforetagendes kontrol og ansvar her i landet indføres i en ubrudt sendekæde, der leder til satellitten og ned til jorden.

Ophavsretsloven indeholder ikke et afsenderlandsprincip for radio- og fjernsynsforetagenders tilknyttede onlinetjenester.

SatCabII-direktivets artikel 3 indfører et tilsvarende afsenderlandsprincip for radio- og fjernsynsforetagenders tilknyttede onlinetjenester, hvormed udbuddet af adgangen til eller anvendelsen af en tilknyttet onlinetjeneste anses for at finde sted i den medlemsstat, hvor radio- eller fjernsynsforetagendet har sit hovedsæde. Afsenderlandsprincippet gælder - ud over eksemplarfremsstillingsretten - handlinger i form af trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser og trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for almenheden af værker eller andre beskyttede frembringelser på en sådan måde, at almenheden kan få adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt. Artikel 3 omfatter kun onlinetjenester, som er tilknyttet et radio- eller fjernsynsforetagende eller er under dets kontrol og ansvar og ligeledes, ud over radioprogrammer, kun visse typer af tv-programmer.

Det foreslås, at ophavsretslovens anvendelsesområde udvides til også at fastsætte et afsenderlandsprincip for så vidt angår udøvelse af ophavsret og beslægtede rettigheder, som er relevante for handlinger i forbindelse med udbud af, adgang til eller anvendelse af en til et radio- eller fjernsynsforetagende knyttet onlinetjeneste. I den forbindelse foreslås indført en ny bestemmelse i § 87 a om et afsenderlandsprincip for tilknyttede onlinetjenester.

Det foreslås i § 87 a, stk. 1, at afsenderlandsprincippet vedrører de tilknyttede onlinetjenester, som udbydes af et radio- eller fjernsynsforetagende. Der forstås her onlinetjenester, som har et klart og underordnet forhold til radio- eller fjernsynsforetagendes udsendelser, og hvor der gives adgang til programmer på lineær vis samtidig med udsendelsen, eller i et defineret tidsrum efter udsendelsen af de omfattede programmer. Ligeledes omfattes tjenester, der giver adgang til materiale, der beriger eller på anden måde fuldstændiggør radio- eller fjernsynsforetagendes programmer, som radio- eller fjernsynsforetagendet har udsendt, herunder ved at foretage forhåndsvisning, fuldstændiggøre, supplere eller efterfølgende vurdere indholdet af det relevante program. Bestemmelsen omfatter både tjenester, der leveres af radio- eller fjernsynsforetagender til brugere sammen med radio- eller fjernsynstjenesten, og tjenester der, samtidig med at de har et klart og underordnet forhold til udsendelsen, kan tilgås af brugeren adskilt fra radio- eller fjernsynstjenesten, uden at det er nødvendigt for brugerne først at få adgang til radio- eller fjernsynstjenesten, f.eks. via et abonnement. Udbuddet af adgang til individuelle værker, der er blevet indarbejdet i et radio- eller fjernsynsprogram, eller til værker, der ikke er forbundet med noget program, som udsendes af radio- eller fjernsynsforetagender, såsom tjenester, der giver adgang til individuelle musikalske eller audiovisuelle værker, musikalbums eller videoer, f.eks. on demand-tjenester, omfattes ikke af bestemmelsen.

Det foreslås, at de handlinger, der omfattes, afgrænses til at omfatte trådbunden eller trådløs overføring af programmer til almenheden og trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for almenheden af programmer på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt via en tilknyttet onlinetjeneste eller under dets kontrol og ansvar samt enhver eksemplarfremsstilling, der er nødvendig for udbud af, adgang til eller anvendelse af en tilknyttet onlinetjeneste. Ved 'programmer' forstås både værker og andre beskyttede frembringelser.

Det foreslås endvidere i stk. 1, at afsenderlandsprincippet afgrænses til at finde anvendelse på radioprogrammer og tv-programmer, som er nyheds- og aktualitetsprogrammer, eller radio- eller fjernsynsforetagendets fuldt finansierede egenproduktion. Der forstås ved radio- eller fjernsynsforetagendets egenproduktion produktioner, som et radio- eller fjernsynsforetagende skaber under anvendelse af sine egne

ressourcer, men ikke produktioner, som foretagendet bestiller hos producenter, der er uafhængige af radio- eller fjernsynsforetagendet, eller co-produktioner.

Det foreslås i *stk. 2*, at afsenderlandsprincippet ikke gælder for tv-programmer, som er udsendelse af sportsbegivenheder, som f.eks. en fodboldkamp, og værker, der indgår heri. Bestemmelsen gælder ligeledes andre beskyttede frembringelser, der indgår i udsendelsen af sportsbegivenheder.

Det foreslås i *stk. 3*, at parterne i forbindelse med fastsættelse af vederlagets størrelse skal tage hensyn til samtlige aspekter af den tilknyttede onlinetjeneste, f.eks. tjenestens karakteristika, herunder hvor længe de programmer, som tjenesten omfatter, er tilgængelige online, publikum, herunder publikum i den medlemsstat, hvor selskabet har sit hovedsæde, og i andre medlemsstater, hvor den tilknyttede onlinetjeneste tilgås og anvendes, samt de tilgængelige sprogudgaver.

Det foreslåede afsenderlandsprincip finder kun anvendelse, når radio- eller fjernsynsforetagendet anvender programmerne i sine egne tilknyttede onlinetjenester. Det gælder ikke ved licensering af et radio- eller fjernsynsforetagendes egne produktioner til tredjeparter, herunder andre radio- eller fjernsynsforetagender. Afsenderlandsprincippet påvirker ikke rettighedshaveres og radio- eller fjernsynsforetagenders frihed til i overensstemmelse med EU-retten at aftale begrænsninger, herunder territoriale begrænsninger, for udnyttelsen af deres rettigheder.

Det foreslåede afsenderlandsprincip indebærer ikke nogen forpligtelse for radio- og fjernsynsforetagender, med hovedsæde i Danmark, til at overføre eller stille programmer til rådighed for almenheden i forbindelse med deres tilknyttede onlinetjenester eller til at levere sådanne tilknyttede onlinetjenester i andre medlemsstater.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at radio- og fjernsynsforetagenders tilknyttede onlinetjenester fsva. radioprogrammer og tv-programmer, som er nyheds- og aktualitetsprogrammer, eller radio- eller fjernsynsforetagendets fuldt finansierede egenproduktioner skal anses for at være udøvet i Danmark, selvom det måtte være muligt at tilgå disse fra en anden medlemsstat, således at der alene skal indgås aftale for brug af rettigheder i Danmark. Bestemmelsen udelukker ikke, at der ved fastsættelse af vederlag for denne brug kan tages hensyn til f.eks. publikum i en anden medlemsstat.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 7. juni 2021. Fristen for implementering i dansk ret af DSM- og SatCabII-direktivet er den 7. juni 2021.

Det fremgår af den foreslåede *stk. 2*, at der indføres en bestemmelse, hvorefter den foreslåede § 52 c ikke finder anvendelse på pressepublikationer, der blev udgivet første gang før den 6. juni 2019. Herved finder regler om rettigheder for presseudgiverne i forhold til udbydere af informationssamfundstjenesters onlineanvendelse af deres pressepublikationer først anvendelse på pressepublikationer, der er udgivet første gang før den 6. juni 2019, jf. DSM-direktivets artikel 15, stk. 4.

Det fremgår af *stk. 3*, at der foreslås indført en bestemmelse, hvorefter § 87 a først finder anvendelse på aftaler, som er i kraft den 7. juni 2021, fra den 7. juni 2023, hvis de udløber efter denne dato, jf. SatCabII-direktivets artikel 11.

Det fremgår af den foreslåede *stk. 4*, at der foreslås indført en territorialbestemmelse, som indebærer, at lovens § 1 ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at loven ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.